غەریبەکان

پەیامی ئاوارەیی

د. عومەر عەلی

٢٠١٩

ژمارە

٢٠

دیزانی ناوەوە: عبدالله خاکی

دیزاینی بەرگ: توانا ئەحمەد

چاپخانە:

تیراژ:

نرخ:

ژمارە (   )ی ساڵی (   )ی

لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانە گشتیەکان پێدراوە

پەیامی قیبلە

رۆشنبیریی گشتی و ئیسلامی . زانست و ئیمان

پێش خوێندنەوە:- غەریب لەوانەیە پێناسەی تایبەتی خۆی هەبێت، وەك لە كتێبە عەرەبیەكاندا بەردەوام لە ڕووی زمانەوانی و لەڕووی ئیسطلاحیەوە پێناسە دەكرێت، ئێمە لێرەدا واز لەو لایەنە زانستیانە دەهێنین و لە ڕووی ئەزموون و كرداری ڕاستەقینەوە شیتەڵی غەریب دەكەین بە زمانێكی سادەو ئاسایی كە هەموو كەس لێی تێبگات.

غەریب جۆری زۆرە لەوانە:-

١-مرۆڤ كاتێك دەكەوێتەوە جێگەیەكی دوور، عادەتەن وڵاتیكی جیاواز لە وڵاتەكەی خۆی پێی دەڵێن غەریب، یان خۆی خۆی بە غەریب دەزانێت و هەست بە تەنهایی دەكات، هەست دەكات خەڵكی ئیندماجی لەگەڵدا ناكەن، گەرچی زمانیش بزانێت و پەیوەندیشی زۆر بێت لەناخی خۆیدا هەستێكی تەنهایی تێدا هەیە، زۆرینەی كات و سات و چالاكیەكانی چێژ بەخش نی یە، زۆرجار ترسێكی تایبەتی قوڵ دەبێتەوە تێیدا بە نووسین ناتوانرێت تەعبیری لێ بكرێت، بەچەندین شێوە شێوەو شێوازو هەڵسوكەوتی ئەم كەسە غەریبە زۆر تایبەت دەبێت.

٢-جۆرێکی تر لە غەریبی ئەوەیە لە وڵاتی خۆتدا بیت و بگرە کەس و کاری زۆریشت هەبێت و هەر هێشتا غەریب بیت!

٣-جۆرێکی تر هەندێك جار ئەم غەریبیە لە ڕووی عەقیدەو فکرەوەیە کە کەسەکان لێت تێناگەن و دژایەتیت دەکەن و تۆ خۆت خۆت بە تەنها دەبینیتەوەو غەریبی دەچێژیت، لە ئیسلامدا مژدە بەم غەریبانە دراوە، کەسەکە ئارام دەگرێت لەسەر ئەم جۆرە غەریبیەو بە تەنهاش بێت دینداری خۆی بەردەوام دەکات و بێتاقەت نابێت لەم تەنهاییەو گوێ بەوەش نادات کە گاڵتەی پێ دەکەن و ناو و ناتۆرەی جۆر بەجۆریشی لێ دەدەن.

٤-جۆرێکی تر کە لە هەمووی کارەساتبارترە جۆرێك لە کەسەکان بەردەوام لەناو کێشەدان و زمان و تێگەشتنی لاوازەو ناتوانێت خۆی لەگەڵ کۆمەڵگەدا بگونجێنێت، ئەمە دەتوانرێت بە نەخۆشینیش ناوببرێت.

٥-جۆرێکی تر بەهۆی کێشەی زۆرەوە، ژن و پیاو پێکەوە، خود لەگەڵ کۆمەڵگەدا بەهۆی کێشەی دارایی هەندێك جار نا تێگەشتن و ئاڵۆزیەکانی ژیان.

٧-جۆرێکی تر بەهۆی پێداویستی تایبەتەوە کەسەکە خۆی بە تەنها دەبینێت گەرچی زۆرجار مافی تەواویشی پێ بدرێت لەڕووی دارایی و موراعاتیشەوە، هەرچەند ئەم چینە زۆر زەحمەتە گشت مافەکانیان دەستەبەربکرێت.

دەکرێت جۆرو شێوازی تریش هەبێت، وەك وتمان ئەم پەرتوکە بەرهەمی ئەزموونی ژیانەو هەوڵدراوە کۆی غەریبەکان خۆیان لەناو ئەم پەرتوکەدا ببیننەوەو گەر چارەسەریشی تێدا نەبێت بەلانی کەمەوە ڕێگە چارەی تێدا بێت بۆی.

خوای گەورە ئێمەی وەك جێنشینی خۆی خستە سەر زەوی بۆ ئەوەی ئاوەدانی بکەینەوە، بەڵام ئێمە کاولمان کرد.

تۆبە خودایە، نەمانتوانی جێنشینێکی راستەقینەی ئێوە بین، سزامان بدەن تا ویژدانمان ئاسودە بێت.

===

هەندێك خەڵك فکری وەك دین وەرگرتووە، دوایش دەیگۆڕێت! یان هەر وازی لێ دەهێنێ!! ئەوە فکرە بەپێی رۆژگار دەگۆڕێت، نەك دین.

ئیسلام بۆ هەموو سەردەمەکان دەشێت، ئەوە ئێمەین نازانین لە چ سەردەمێکدا دەژین.

هەیە نەخۆشی بێ باوەڕی گرتووەو مەناعەی کەم بووەتەوە، دواتر بەرگەی هەتا ئاڵەمەتێکیش ناگرێ، ئەو خێروبێرەی لە ئیسلامدا هەیە کەسی ئاقڵ رەدی ناکاتەوە، مەگەر اللهمە ئێمە جوان شەرحمان نەکردبێت، تۆبە خودایە.

===

کە منداڵێك ون دەبێت ڕێگەکانی ڕاگەیاندن و ئەمنی دەگیرێتە بەر بۆ دۆزینەوەی!

ئای لەو کاتەی کە گەورەیەك ون دەبێت، نە ڕاگەیاندن، نە دەزگای ئەمنی هیچی پێ ناکرێت بۆ دۆزینەوەی...

===

چەند خۆشە مرۆڤەکان خۆیان بدۆزنەوە، هەیە خۆی دۆزیوەتەوەو دەزانێت لەناو زەلکاودایەو بۆ خۆ دەربازکردن هەنگاو دەنێت.

هەیە لەناو زەلکاودایەو لەدونیای خەیاڵدا بە باخچەیەك لە باخچەکانی بەهەشت بۆ خۆی وەسف دەکات.

===

گرنگ نی یە تۆ تەنها بۆ خۆت چ بیت، گرنگ ئەوەیە چ قورسایەکت لەناو کۆمەڵگەدا یان دوای خۆت جێهێشتووە.

===

لە دونیای سەرمایەداریدا مرۆڤەکان خاڵی دەکرێنەوە لە گشت بەها بەرزە ئەخلاقیەکان و کۆیی کارەکان لە بەرژەوەندی خوددا کۆدەکرێتەوە، هەربۆیە بەرەو دونیایەکی دابڕان و بۆ خۆ ژیان دروست بووە، نەك ئەو بۆ خۆ ژیانەی کە مانا پۆسەتیڤەکان وەرگرێت، بەڵکو دونیایەکی تەنهایی، لەناو جەنجاڵی و زۆری

تەکنەلۆژیاو زۆرترین پەیوەندیشدا کەسەکان هەر تەنهان و وەك بە ئینگلیزیەکەی پێی دەوترێت lonely,فلیمێکی فارسی بەسودیش لەو بوارەدا هەیە بەناوی غریبها، کە ئێستە کراوە بە کوردیش بەناوی غەریبەکان، هەربۆیە مرۆڤ دەبێت پڕبێت لە ئیحساس و بەردەوام لە گۆڕان و هەستکردندا بێت، کە گەشت بەوەی هیچ کاریگەری لەسەر دروست نەکرد ئەوە نەخۆشینە، زۆرکەسیش دووچاری ئەو نەخۆشینە بووە بەڵام هەم کەسەکان سەردانی دکتۆر ناکەن و هەمیش ئەم بوارە دکتۆری یەکجار کەمە.

===

قورئان پڕیەتی لە ووشەی تێڕامان و قوڵ بوونەوە، ئێمە بۆ ئەوەی بڵێین خەتمەکەمان زوو تەواوکرد بە خێرایی بەسەریدا تێدەپەڕین و کاتمان نی یە بۆ تێڕامان و قوڵ بوونەوە تێیدا، کاتێك بە خۆمان دەزانین ژیانمان کۆتایی پێ هات، کاتمان بەوە نەدا کە شایەنی کات پێدان بوو، هەربۆیە کاتێك بیردەکەینەوە تەمەنمان ڕۆشتووەو قەرەبووی خۆمانمان پێ ناکرێتەوە.

لە کۆندا دەوترا گوێ لە پیرەکان بگرن، بۆ ئەوەی لە ئەزموونی ئەوان شارەزابین و هەڵەی ئەوان ببێتە وانە بۆ ئێمە، کەچی ئەمڕۆ کەس باوەڕ بە کەس ناکات، دەبێت هەموو ڕێگاکان بۆ خۆمان پێیدا تێپەڕین لە کاتێکدا زۆر ڕێگە ڕوونە کە هەرکەس پێیدا تێپەڕیوە نەگەڕاوەتەوە.

قورئان چەند نەخشەیەکی جوانە، کە ورد دەبیتەوە لێی هەست دەکەیت بە جۆرێك ڕێگەکانی ڕوونکردووەتەوە پەرۆشی تێدایە بۆ ون نەبوونمان و لە خودی خۆمان و گرنگیمان تێبگەین.

===

وا کاردەکەین بۆ خودی خۆمان دەڵێی لە مەرحەلەی بانگەشەی هەڵبژاردنداین!

ئێمە لە مەرحەلەی دونیای کارکردنداین نەك هەڵبژاردن!

ئێمە هەڵبژێردراوین و هاتوینەتە دونیاوە بۆ کارکردن، گەر لە دادگایی دونیای ڕزگارمان بێت دادگایی قیامەت و خوایی چاوەڕوانمانە...

خۆشبەحاڵی ئەوەیی لە دادگایی دواڕۆژ سەرکەوتن بەدەست دەهێنێت.

===

جاران لە گوندێکی چکۆلەشدا خەڵکەکە هاوڕێ و هاوکاری ڕاستی یەکتری بوو، ئێستە پەیوەندیەکان فراوانترە، بەڵام هاوڕێ و هاوکاری ڕاستی کەمترە، خەڵکی ئێستە پەیوەندی زۆرە، بەڵام خۆی بۆ خۆی تەنهایە! جاران کەسێك تاقانە بوایە خەڵکی بەزەیی پێدا دەهاتەوە! ئێستە زۆرینەی خەڵکی تاقانەیە، نەك بەو مانا کەسی تری نی یە، بەڵکو دۆخێك دروستبووە، یان ڕوونتر بڵێم دروستکراوە، خەڵکی هەست بە تەنهایی بکات، ئەم دەردە ئەوروپیەکان لە کۆنەوە تێی کەوتوون، بۆیە کۆمەڵگەیان دابڕاوە لەیەکترو تەنها پەیوەندیەکانیان لەسەر بنەمای یاساو زەبرو زەنگ و غەرامە ڕاگیراوە، لە بنەڕەتیشدا پەیوەندیەکان دەبێت لەسەر بنەمای ڕۆح بوەستێت نەك یاسا، چوون یاسا تەنها هەندێك شتی سەرەکی پێ چارەسەر دەبێت، نەك هەموو شت.

له ئیسلامیشدا عقوبە بۆ کۆمەڵێك تاوانی ئەخلاقی دانراوە، نەك هەموو شتێك، بۆ نمونە دزی عقوبەی هەیە، بەڵام درۆو بێ بەڵینی عقوبەی دونیایی نی یە، یان ڕوونتر بڵێم سەختە چەسپاندنی و عقوبەدانی، هەربۆیە لە دەقە شەرعیەکاندا بە عقوبەی قیامەتی خەڵکی دەترسێنرێت لەسەر ئەو کارە نا ئەخلاقیانە. چارەسەر ئاوڕدانەوەی دڵەکان بە قورئان و گەڕانەوە بۆی و پەیوەست بوون پێوەی.

===

دونیایی سیاسەت و ڕاگەیاندن زۆرکەس دەکات بە پاڵەوان! لە کاتێکدا زۆر لەو کەسانە خۆیان گیرۆدەی دەستی خۆشیانن.

بۆ نمونە ڕۆبن ولیەم، کەسایەتیەکی کۆمیدی و ئەکتەرێکی ئێجگار سەرکەوتووی ئەمەریکی بوو، لە کاتێکدا دەیان ملیۆن کەس پێی سەرسامەو بزەیان دەچێتە سەر لێو بەهۆی ئەوەوە، کەچی ولیەم خۆی لەناخەوە دەگری و ناتوانێت خۆی دڵخۆش بکات! تا سەرەنجام لەماڵەکەی خۆیدا ناخی خۆی لە ڕێگەی پەتی سێدارەوە کۆتا نمایشی بوو.

سیاسیەکان یەکجار زۆرن، بەبڕوای من خراپترین کارە کە هەڵیانبژاردووە، ئەوانە زۆریان وەك وەسیلەی بازرگانی سیاسەت دەکەن، خۆی دەبوو زۆرێك لەوانە خاکەنازیان بەدەستەوە بوایە، نابینی بەبێ خاکەنازیش چۆن سەری میللەت پات دەکەنەوە، ئەوە گەر وەسیلە ڕاستەکەی خۆیان بە دەستەوە بوایە، زەویان وا خۆشە دەکرد باشترین بەرهەمی بەرهەم بهێنایە.

===

هێزە ڕۆحیەکان بنەمای ڕاگرتنی کایەکانی ژیانن، هەرکات لەناوچوو یان لاوازبوو پایە فیزکیە دونیایەکان هەرچەند بەهێزیش بێت بەشێوەیەك بچوك دەبێتەوە لەبەرچاو وەك پوش و پەڵا دەردەکەوێت.
کاتێك هەست دەکەیت هێزێك لە پشتە تەنها خودی هەستەکە هێزیش بەتۆ دەبەخشێت.
کاتێك دەبینی خۆشەویستی ڕاستی لەچواردەوردا تەنیوەو هەریەك بە جۆرێك لێت نزیك دەبێتەوە دونیات دەبێتە دونیایەکی تایبەت و ڕەنگاوڕەنگ، کاتێك کەسێك تەنها شتێکی نەگەتیڤت بە ڕوودا دەدات، ئەو ڕۆژەو بگرە بە شەویشەوە دونیات لا لنگاوقوچ دەبێت.

دونیای ئەمڕۆ زۆری لەبری ئەوەی ببەخشێت هەر داوا دەکات، بۆیە زۆرجار لە خۆشەویست و پایە بەرزە ڕۆحیەکانیش بە گومانین!

کابرا دێت بۆ لات و دەڵێ فلان کەس زۆر سڵاوی هەبوو بۆت، دوابەدوای سڵاوەکە یەکسەر داواکاریەکی قورس دەکات بە شێوەیەك هێزی سڵاوەکە لەبەین دەبات.

با ئێمە فێربین ببەخشین نەك داوابکەین، بۆ ئەوەی پایە ڕۆحیەکان بە بەهێزی بمێنێتەوە.

بەخشینیش تەنها مادە نی یە، هەتا بزەیەکیش کە بە ڕووی کەسێکدا دەیکەت ئەوەش بەخشینە.

هەربۆیە لە ئیسلامیشدا پاداشت لەسەر خەندەش دانراوە.

===

زۆرینەی هەرە زۆری نەخۆشیەکان ناوەکین، وەك لەوەی دەرەکی بن، گەر مرۆڤ پەروەردەی ناوەوەی بکات کەسێکی خۆشبەخت و سەرکەوتوو دەبێت لە ژیاندا، هێزە تازەو مۆدێرنەکان فۆکۆسیان لەسەر دەرەکیەکانەو دونیای مۆدێرنیش هەر دەرەوە نیشان

دەدات و هێزە ناوەکیەکان وەلا خراوە، بۆیە دەبینی کابرا هەموو شتەکانی لە بەرزترین پلەی دونیایدایە بەڵام کە دەیدوێنی قوڕ بەسەرێکە.

کەسێکی تر دەدوێنی کە زۆریش هەژارە پڕە لە ئومێدو خۆشبەختی.

دەکرێت کەسێك لە زیندان و هەتا لەژێر ئەشکەنجەشدا بێت خۆشحاڵتر بێت لە کەسێك کە لەسەر تەختی پاشایەتی و سەرۆکایەتی بێت.

هەربۆیە گرنگە بۆ ئەوەی بە تەنها نەبیت گرنگی بە هێزە ناوەکیەکان بدەیت، هیچ هێزێك وەك ئیسلام پارسەنگی نەپاراستووە لە نێوان:

١-جەستە

٢-ڕۆح

٣-عەقڵ

٤-دڵ

٥-نەفس

هەر یەکێك لەوانە لارە سەنگ بوو ئەوەکەی تر دەکەوێتە کێشەوە، بە تایبەت دڵ کە جێگەی پارسەنگی بەردەوامە، لە ئیسلامیشدا هاتووە کە دڵ سەلامەت بوو

باقی جەستە سەلامەت دەبێت، سەلامەتی دڵیش نەك لە ڕووە فیزکیەکەوە بەڵکو لە ڕووە مەعنەوی و هێزە ناوەکیەکەیەوە.

===

ژیان گەشتێکی ئاسمانیەو کۆتایی پێدێت، هەیە خۆی فێری فڕین کردووەو لەگەڵ رۆحەکەیدا بۆ ئاسمان بەرز دەبێتەوە، هەشە کە کەوتە خوارەوە مرۆڤایەتی گیر دەخوات بەدوای گەڕان بۆ سندوقە ڕەشەکە.
وەی بە حاڵی کەسێك ئەعمالەکانی لە سندوقی ڕەشدا بێت.

===

زۆرجار لەوپەڕی بێهێزی و ناڕەحەتیدا حەز بە بوونی خۆت ناکەیت و خۆتت لێ دەبێتە زیادە.
ئا لەوکاتەدا دەنگێك لە ناختەوە بە ئەسپایی دەچپێنێ بە گوێتاو دەڵێ تۆ تەنها نیت!
ئای لەو دەنگە چەند خۆشە.
من ناو دەنێنم لەو دەنگە ئیمان، تۆش ئازادی چ ناوێکی لێ دەنێیت.

===

ناخۆشترین غەریبی ئەوەیە لە جێگەیەکدا خۆت ببینیتەوە کە هی خۆت نەبێت، هەرگیز لەبیرم ناچێت قوتابییەکم ئەندامی حیزبێك لە حیزبەکانی کوردستان بوو، دوای ماوەیەك وتی: مامۆستا حەزم دەکرد پرسیارت لێ بکردایەم کە بۆچی من ئەندامی ئەو حیزبەم! خۆی هەستی بە کەمی خۆی دەکرد! بەهۆی ئەندام بوونیەوە، بەبێ ئەوەی پرسیاریشی لێ بکەیت، منیش وتم: دەی باشە هەمان ئەو پرسیارە کە پێت خۆشە وەڵامەکەی چی یە؟ وتی: مامۆستا ئەم حیزبە زۆر ستەمکارو خراپەو گەر ئەندامی نەبیت ستەمێکی زۆرت لێ دەکات، بە تایبەت لە ناوچەی ئێمەدا، ئێمەش عەشیرەتێکی گەورەین و ستەممان پێ قبوڵ ناکرێت، هەربۆیە ئەندام بوونەکەمان بە باشتر زانیوە.

جۆرێکی غەریبی تر ئەوەیە ناچاری بتکات بە خاوەنی ناسنامەیەکی تر! ئەوەشم لەبیر ناچێت لە بەغداد بە ناسنامەی کەسێکی خزممەوە کارم دەکرد لە چێشتخانەیەك، خاوەن چێشتخانەکە دەیان جار بانگی دەکردم بە دەنگی بەرز ئەوسا وەڵامم دەدایەوە، ئەو وای دەزانی کێشەم هەیە یان بیستنم لاوازە، نەیدەزانی

ناچاری منی کردووە بە کەسێکی ترو منیش لە ناخی خۆمدا هەر خۆم بووم تا دەکەوتەوە یادم کە من کەسێکی ترم.
ئێستە زۆرن ئەو کەسانەی کە کەسی ترن بەڵام بە ناوی خۆیانەوە.
هەموو ئەمانە دەکرێت بەسەرماندا تێپەڕێت بە کاتی، بەڵام ژیان بایی ئەوەندە نی یە کە بەردەوام تەمسیلی نا ڕاستی خۆمان بکەین.
ئەگەر خۆمان بین پێوستمان بەوە نی یە کە لە بیرمان بێت.

===

ئومێدت بە خوای گەورە گەورەو پتەو بێت و پشتیشت پێی زۆر قایم بێت، ئیبراهیم سەلامی خوای لەسەر بێت لەو کاتەدا خوای گەورە دەگاتە فریای کە بە تەواوی تەسلمی خوای گەورە دەبێت، گەرچی بە خەویش بووە، ئالەوێدا کە بە کردەوەکە هەڵدەستێت ئەوسا خوای گەورە دەروی لێ دەکاتەوەو بەرانێکی بۆ دەنێرێت و شیوەنەکەی دەبێت بە شایی.

هەر ئیبراهم سەلامی خوای لەسەر بێت کە هەڕەشەی سوتانی لێ دەکەن و مەنجەنیقێکی بۆ تاودەدەن بێ ئومێد نابێت لە ڕەحمەتی خوای گەورە، هەرگیز بە بیریدا نەهات و بڵێ کورە خۆ ئەوەتا بە ڕاستی داری دونیایان کۆکردەوە، کورە ئەوەتا ئاگریشیان تێ بەردا، کورە ها ئەوەتە دەمخەنە ناویەوە با پەشیمان ببمەوەو ئیمزایەکیان بۆ بکەم! ئومێدو ڕەحمەتی خوای گەورە لەوکاتەدا دێت کە تۆ بە تەواوی خۆت تەسلیمی خوای گەورە دەکەیت.

مرۆڤی ئێستە هێشتا تینیشی بۆ نەهاتووە بەدەیان بیانوو دەدۆزێتەوەو لەبری خوای گەورە خۆی تەسلیمی دەستەڵات، حەز و ئارەزوو، خەون و خەیاڵی دونیایی دەکات، دواترش کە ئەوانە ئاوی خواستەکانی نادەن هەست بە تەنهایی و غەریبی دەکات و گلەیی دەباتەوە لای خوای گەورە، پێویستە لە یەکەم هەنگاوەوە ڕێگە ڕاستەکە ون نەکەیت و گومانیش لە سەرکەوتنیشت نەبێت، گەر گەڕایتەوە بۆ سەر ڕێگەکەش بەکاتی و لەسەر گومان نەبێت، هەموو ئەوامیرە دینیەکان لەسەر ئیمان و باوەڕی تەواو دادەمەزرێت، هەتا کردەوەی

چاکیش گەر گومان و دوو دڵی تێکەوت لای خوای گەورە وەرگیراو نابێت و ڕەنجەکە بە بەلاشدا دەچێت، نابینی ڕۆژوی یەومول شك قبوڵ نی یە.

ئیمانت بە خوای گەورە قایم بێت و هەردەم ڕێگەکەشی بەرمەدە، هیچ وات لێ نەکات هەست بە تەنهایی و بێ پشتی بکەیت، چون خوای گەورە خۆی فەرموویەتی لە قورئاندا ئەوەی پشت بە من ببەستێت منی بەسەر بۆ پشتیوانی.

(وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ) سورەتی الطلاق ئایەتی ٣

===

دونیا هیچ نەگۆڕاوە، ئەوەتا هەموو ڕۆژ ڕۆژ لە ڕۆژهەلاتەوە هەڵدیت و لە ڕۆژئاواوە ئاوا دەبێت، زستان ساردەو هاوین هەر گەرمە.

ئەوە ئێمەین گۆڕاوین، وەك ئاژەڵ دەخۆین تا زگمان دەداتە ئێش و ئەوسا دەڵێین خواردنەکان تامی نەماوە، خواردنەکان تامی ماوە ئەوە ئێمەین بێ تام بووین.

تاقی بکەرەوە وەك مرۆڤ بخۆ ئەوسا دەزانیت خواردن چ نیعمەتێکی خوای گەورەیەو ئەوسا دانە

برنجێکیش بەفیڕۆ نادەیت نەك بە قازان بیڕژێنیتە ناو زباڵە، دەزانن چەند ئەزیەت بەو خۆراکەوە کێشراوە تا هاتووەتە بەرهەم؟!

ئەوە ئێمەین گۆڕاوین و دەمانەوێت ئۆتۆمبێل تەیارە بێت و وەك مرۆڤ مامەڵەی لەگەڵ ناکەین، کە دەکەوینە شیوێکیشەوە ئەوسا دەڵێین جادەکان خراپن!

جادەکان زمانیان نی یە بڵێن ئای ئێوە چەند خراپن.

ئەوە ئێمەین گۆڕاوین و هەر ڕۆژەو بە جلێك خۆمان دەگۆڕین و ناخیشمان تۆزی لێ نیشتووە! جلەکان بۆ ئەوەیە عەیبەکانمان داپۆشن، بەڵام ئێمە ئێستە کارێك لە جلەکانیش دەکەین پێش پۆشین خودی جلەکە خۆی عەیبەیەو عەیبدارە!

ئەوە ئێمەین گۆڕاوین و خراپ ئامێرەکان بەکار دەهێنین و دواتر لێیان توڕە دەبین و تاوانەکان دەخەینە ئۆباڵی ئەوان، ئامێرەکان ناتوانن نکۆڵیمان لێ بکەن و کۆنترۆڵەکەی بەدەستی خۆمانە، خۆمان دەیخەینە سەر خراپ و دواتر لە ئامێرەکە توڕە دەبین، خۆمان پێ لە بەنزینەکە بەتەواوی توند دەکەین و دەبین بە وەحش لە

ئامێرەکەو دواتر ئەویش ڕقی خۆی بەسەرماندا دەڕێژێت و لە شیوەکاندا خۆمان دەبینینەوە.

ئەوە ئێمەین گۆڕاوین لە هەست و نەستەکانی یەکتر تێناگەین و ئاژەڵ ئاسا مامەڵە لەگەڵ یەکتردا دەکەین.

ئەوە ئێمەین گۆڕاوین ئەوەندە تاوان دەکەین سەرزەویمان ڕەش کردووە، ئەو لافاو و بومە لەرزانەش گۆڕینی دونیا نی یە، بەڵکو تورەییە لەو تاوانانەی ئەنجامی دەدەین و دەیەوێت بەو لافاوە پاکی بکاتەوەو بە بومە لەرزەش هەندێکی ببات بە زەویدا بۆ پەندو ئامۆژگاری.

دواتر خۆمان بە تەنهایی و غەریبی دەبینینەوەو هێشتا ناتوانین دان بە هەڵەکاندا بنێین و بەرگی مرۆڤایەتی بەجوانی و وەك خۆی لەبەر بکەینەوە.

===

ئەو هەستە ناخۆشانەی کە لە تەنهایدا پێوەی دەناڵێنی ئەوە سەرەنجامی ئەو خراپانەیە کە لە تێکەڵیدا ئەنجامت داوە، تەنهایی پێویستە بۆ بەخۆداچوونەوەو کارکردنی باشتر، بیرکردنەوەش گەورەیی خۆی هەیە، هەم لە دین و هەم بۆ ژینیش، کە لە تەنهایدا زیاتر

دەرفەتی بۆ دەبێت، بەڵام گەر تەنهای خەمۆکی تێکەڵی بوو! ئەوەیان نەخۆشیە، سود لە تەنهایت وەرگرە بە بیرکردنەوەو داهێنان، نەك بیکەیت بە نەخۆشی و خۆشت و خەڵکیشی پێوە گیرۆدە بکەیت.

===

منداڵ بووین کابرایەك باسی خۆی و دەستەڵاتی خۆی دەکرد بەشێوەیەك وێنای کەسێکی دەستەڵاتدارو بە تواناو بەهێزی لە مێشکی مرۆڤدا وێنا دەکرد، کەچی خۆی بۆ خۆشی لەماڵاندا دەمایەوە، زۆرن ئەوانەی وێنای خۆیان بەشێوەیەك دەخەنە بیری بەرانبەرەوە بە جۆرێك لە کەسێکی ئێجگار نمونەیی و بە تواناو بەهێز، کەچی لە زەمینەی کرداریدا دەبینی دەستەوسانترین کەسەو هیچی لەباردا نی یە، نەك بۆ بەرانبەر بەڵکو بۆ خۆشی، ئێمە پێویستە خۆمان لەگەڵ خۆماندا ڕێکبکەوین و هاوڕێیەکی ڕاستی خۆمان بین، گوفتارو کردار کە یەکدەگرنەوە لەیەك مرۆڤدا نمونەی جوانترین بوونەوەرە، کە پێچەوانە بویەوە ئەم مرۆڤە دەبێتە بوونەوەرێك هەندێك جار ئاستی لە ئاژەڵ زیاتر

دادەبەزێت و هەندێك جاریش دەبێتە بوونەوەرێك تەنها لە خۆی دەچێت.

===

ئیمانی ڕاستەقینە ئەوەیە کە هەمیشە هەست بکەیت کەسێکت لەگەڵدایە، هەرکات هەستت بە تەنهای کرد ئەوە بزانە لە گوناهکردندایت.

===

کاتێك منداڵ دەگاتە قۆناغی هەرزەکاری و بەهۆی بێ ئەزموونیەوە وا دەزانێت زۆر شت هەیە دەتوانێت بیانکات، زۆرجار دایك و باوك و کەسوکاری بە ڕێگر دەبینێ لەبەردەم تواناو حەزەکانیدا، کە لێیان دوور دەکەوێتەوەو دەکەوێتە غەریبی سەیر دەکات ئەو ناتوانێت بەرگەی عاتیفەو دڵی خۆشی بگرێت.

هەرگیز لەبیرم ناچێت بەهەرشێوەیەك بوو سەفەری بەغدادم ڕێکخست و هاوسەفەریشم بۆخۆم پەیداکرد کە شارەزاو زمان زان بوو، هەر ئەوەندە پێمان گەشتە

جنوب وەك چۆن پێشتر دڵم هەڵ دەقوڵا بۆ گەشتن بە خەونەکان و چۆنیەتی دەربازبوون لە ڕێگرەکان، ئێستە هەمووی پێچەوانە بوویەوە، گشت خەون و ئارەزووەکانم بوو بە دیتنەوەی دایك و باوکم و کەسوکارم، پێشتر چۆن بیرم لە دەربازبوون دەکردەوە کەوتمە بیرکردنەوەی گەڕانەوە جارێکی تر، ئای چەند ناخۆشە غەریبی، هیچ شتێك تامی ڕاستەقینەی خۆی نەدەدا، دونیای دڵ و ئاوەدان کردنەوەی زۆر لە دونیا فیزیکیەکە گەورەترە، دڵ پارچە گۆشتێکی چکۆلەیە، بەڵام دەتوانرێت بەشێوەیەك ڕابخرێت تەواوی مرۆڤایەتی نوێژی لەسەر بکات، هەروەك چۆن دەشتوانرێت وای لێ بێت بەشی ژەمی چۆلەکەیەکیش نەکات، بیرم دەکردەوە ئەم ئیسلامە چەند گەورەو بەهێزەو بە لۆجیك لەگەڵ مرۆڤەکاندا دەدوێت، دەڵێ لە جەستەی کەسێکدا پارچە گۆشتێك هەیە، گەر ئەو پارچە گۆشتە تەبا بوو باقی جەستە تەبا دەبێت، گەر بە پێچەوانەشەوە بوو، ئەوا جەستەش پێچەوانە دەبێت، نەك هەرئەوەش خەڵکی تریش بەدەستیەوە گیر دەخۆن، چەند بەلامەوە سەخت بوو لە هوتێك کە دەڕۆشتم بۆ

سەرئاو و دەستنوێژ شتن بە هۆڵەکەدا تێدەپەڕیم و کۆمەڵێك کەسی بە تەمەن سەیری تەلەفزیۆنیان دەکرد کە لەسەر کەناڵانێك بوو ئافرەت رەقسی دەکرد!
ئێجگار بێزم لە خۆم دەکرد کە کەسانی لەم شێوە بوونی هەیەو منیش با لە ژووری خۆشمدا بم بەڵام لە تەنیشت ئەمانەوەم.

هەرچەند سەفەرەکەش بە دڵی خۆمان بۆمان هاتە پێشەوەو کەوتینە سەرکار لە فەلوجە، بەڵام دڵم ئەوەندە توند بوو، چێژی لە هیچ نەدەکرد لە دیتنەوەی ئەوانە نەبێت کە لە دەستیان هەڵهاتبووم، ئای چەند تامێکی تایبەتی هەبوو ئەو دەستماچێنەی لەگەڵ باوکمدا کردم، چاوەڕێ بووم لێم نیگەران بێت، ئەو هیچی نەوت و بە میهرەبانی خۆی بەخشیمی، چ سەرکەوتنێکە بتوانیت تا مردن لە پەنای دایك و باوکدا بیت، خۆ گەر هەر نەکرا هەرگیز ڕۆحت لێیان جیا نەبێتەوە.

مرۆڤ کە بەم ئەزموونانەدا تێدەپڕێت دەگات بەو خاڵەی کە دڵ چەند پێویستی بە پەروەردە هەیە.

===

غەریبی وانەی زۆر فێری مرۆڤ دەکات، کەسی چاك و خراپی زۆر تێدا دەناسیت، ئەوەی بەرانبەرت خراپ بێت زەحمەت لەبیر دەچێتەوە، هەروەك ئەوەشی چاك بێت هەرگیز لەبیر ناچێتەوە، چوون کاتەکە کاتی تەنگانەیە، زۆرینەی جار تەنگانەکانیش هەم جەستەیی و هەمیش ڕۆحیە، کەسێك لە غەریبیدا گەر پارەی لێ ببڕێت زەکاتی پێ دەشێت لە ئیسلامدا، هەتا گەر کەسەکە بۆ خۆشی دەوڵەمەندیش بێت، جا بزانە ئیسلام چۆن تەعامول لەگەڵ غەریبدا دەکات و لە ئەهمیەتی ئەم غوربەتە تێدەگات، مرۆڤ لە جێگەی خۆیدا زۆرجار کە پارەشی نەبێت هێزی مەعنەوی هەیەو بۆی دەبێتە جێگرەوەی پارە، نابینی دراوسێکان قەرز لە دوکاندارەکان دەکەن و دەفتەری تایبەتیان بۆی هەیە، بەڵام غەریبی پێوەرەکان پێچەوانەیەو هەردەم ئەو نانە نانە ئەمڕۆ لە خوانەیە، دەبێت هەردەم بە دەستەوەبێت! زۆری پێ دەچێت تا ببیتە جێگەی متمانەی کەسێك یان دەوربەر، مرۆڤ لە جێگەی خۆیدا گەر خۆشی

کەموکوڕی هەبێت دەڵێن کوڕی فلانە، زۆرجار ئەو فلانەش هەر لە ژیانیشدا نەماوەو ئەوەش دەڵێ کوڕی فلانە ئەویش کەسێکی بۆی باسکردووە، بەڵام لە غوربەتدا بیناکردنی کەسایەتی یەکجار سەختە، دەبێت لە سفرەوە دەستپێ بکەیت، هەموو بلۆکەکان بۆخۆت وەستای بیت و بە دەستی خۆت هەڵیانچنیت.

===

زۆرجار لە دونیای غەریبیدا مرۆڤەکان لایەنە مادیەکەیان دەتوانن تێربکەن، بەڵام رۆحیەکە هەرگیز تێرناخوات، نابینی لە غوربەتدا کەسێك هەستی سۆزو خۆشەویستیت بۆ دەردەبڕێت بەشێوەیەك جێگە لە دڵدا دەکاتەوە کە هەرگیز لەبیرناکرێت، خۆگەر ئەو هەستە بەبێ کەمکردنەوەی بەهاکەی خۆی و یارمەتیشی لەگەڵدا بێت ئەوە گرنگیەکی یەکجاری خۆی هەیە، نابینی لە ئیسلامیشدا حەج چەند گرنگە، چوون مرۆڤ بە گشت هەست و سۆزێکیەوە بەڕووی ئەو ماڵە پیرۆزەدا هەنگاو دەنێت و مادەشی لە پێناودا سەرف دەکات، لە کاتێکدا عیبادەتەکانی تر یان هەر رۆحیە یان

هەر مادیە، بەڵام حەج هەردووکی پێکەوە گرێدراوە، وە جۆرێکە لە غەریبیش.

===

دوای ئیشکردنێکی ئێجگار زۆر لە ئەستەنبوڵدا بە دوای پاروە نانێکی سادەو جێگەیەکی خەودا ڕێمکەوت لە پیاوێك بەناوی حەنەفی ئابی، کورد بوو، خەڵکی ماڵاتیا بوو، هاتبووە ئەستەنبوڵ و کارگەیەکی پێڵاوی دامەزراندبوو، منیش بووم بە یەکێك لە کرێکارەکانی.

کرداری چاکە هەرچەند بچوکیش بێت جێگەی قەدرە، هەرگیز مرۆڤ خۆی لێ نەبورێنێت باشە، هەم لای خوای گەورەو هەمیش لای کەسە ژیرمەندەکان، نابینی لە فەرمودەدا هاتووە کە لەتە خورمایەکیش دەبێتە مایەی دوورکەوتنەوە لە ئاگری پڕ بڵێسەی قیامەت.

لە کارگەکەدا چەند کەسێکی تێدابوو هەرکە شەو دادەهات و تاریکی دەکرد بەدەم کارکردنەوەی چەند کەسێك مەشروبیان دەخواردەوە! هەروەك چۆن هەر مەشروبێکی تری ئاسایی بخۆنەوە! منیش هەم لام زۆر

ناڕەحەت بوو، هەمیش چارم نەبوو، چوون جێگەیەکی تر نەبوو بۆی بڕۆم و لەناو کارگەکەدا دەخەوتم، بەوەشەوە رازی نەدەبوون، چوون منداڵ بووم ئیشیان پێدا دەدام بۆ دوکانەکانی دەرەوە، منیش وەك ڕێزی گەورەیی بۆم دەکردن، رۆژێك پیاوێك دیتم بتڵێکی مەشروبی هەڵچڕی و پارەی پێدام کە بچم لە دوکان هەندێك فستقی بۆ بکڕم، منیش وتم بەسەرچاو، پارەم لێ وەرگرت و بەڕێکەوتم، لە ڕێگە بیرم لێکردەوە ئەو فستقە بۆ مەزەیەتی! پەشیمان بوومەوەو گەڕامەوە بە دەستی خاڵی و پارەکەم پێدایەوە، لەبەر شەرم کردنم وتم نەبوو! ئەویش سور دەیزانی کە هەیە، وتی حەتمەن تۆ نەتتوانیوە تێیان بگەیەنیت و لەسەر پارچە کاغەزێك بۆی نوسیم بە نووسین کە بیدەم بە دوکاندارەکە، منیش کە زانیم وازناهێنێت و فائیدەی نی یە، ئەسڵی مەوزوعەکەم پێ وت کە حەرامە، ئەویش لە لایەکەوە پەلەی فستقەکەی بوو دەستی کردبووە خواردنەوەو لە لایەکەوە توڕەبوو من چ جۆرە کەسێکم توشی بووم و لە لایەکیشەوە هەڵوێستەکەی زۆربەلاوە سەیر بوو، چوون جۆرێك لە موناقەشە دروست بوو کە

ئەوە حەرام نی یە، فستق هەتا بۆ خۆشت دەتوانیت بیخۆیت، بۆم شیکردەوە کە دەزانم فستق حەڵاڵە، بەڵام تۆ بۆ حەرام بەکاری دێنیت، ئەوەی لە کارگەکەدا بوو هەمووی پێکەوە کۆبوونەوەو قسەکردن لەسەری، هەمووی رەئی لەسەر ئەوە بوو کە شتێکی زۆر ئاساییەو هیچ ئەشکالی تێدا نی یە، بەڵام بە هەموویانەوە نەیانتوانی قەناعەتم پێ بکەن، بە کورتی ئیتر ناچار وازیان هێنا، یەکێك لە کرێکارەکان زاوای حەنەفی ئابی بوو، دیاربوو شەو ئەم باسەی بۆ گێڕابوونەوە، پێشتریش دەیان بینی رۆژانە نوێژەکان دەکەم، حەنەفی ئابی نوسا بە منەوە زیاتر لە کوڕی خۆی گرنگی پێ دەدام، هەتا وتی کوڕێکم مردووە وەرە تۆ دەخەمە جێگەی کوڕەکەی خۆم و لە نفوس نەمکوژاندووەتەوە، بە وێنەی خۆتەوە دوکومێنتەکانی دەگۆڕم بۆ تۆ، ژنت بۆ دەهێنم، منیش وتم، من کەسێکی هەژارم لەم کارگەدا دەمێنمەوە کەی دۆخەکەم لەبارە بۆ ئەوکارە! ئەویش هاتە پاڵم و بە ئەسپای چپاندنیە گوێمەوەو وتی: تۆ هەر ئەوەندەت لەسەرە بڵێی بەڵێ، ئیتر باقی لەسەر منە!.

بەهەموو شێوەیەك هەوڵی دەدا قەناعەتم پێ بکات و هەرگیز لێی جیانەبمەوە، بەڵام من چوون قەرارم دابوو دواتر ڕێگەی ئەوروپام گرتە بەر، لەم سەفەرەدا هیچ بەقەدەر ئەوە ئازاری نەداوم ئەو پیاوەم لێ ون بوو، بەهۆی ناڕەحەتی سەفەرەکەو ون بوونی ژمارەی تەلەفۆنەکان، دوای گەشتنم بە ئەوروپاو وەرگرتنی جەوازو فرسەتی رۆشتنم بۆ ئەستەنبوڵ یەکەم کارکردم رۆشتم بۆ جێگەکەی لەوێ نەمابوو، ئای چەند سەختە ونبوونی ئازیزان، کەسێکی راستت دۆزینەوە لە ژیاندا هەرگیز مەهێڵە پەیوەندیەکانت لەگەڵ بپچڕێت، لەم درێژ دادڕیە ئەوەم مەبەست بوو، بەڵام گرنگە، بەڵێ زۆریش گرنگە، لەبیرتان نەچێت وتم گرنگە.

===

چەند خۆشە کەسێك ناشت ناسێ بە بزە یان زەردەخەنەیەکەوە مەرحەبایت دەکات، ئێمە چ جۆرە پەروەردەیەك کراوین وا مۆنی و چاوگرژ کردن بە قورسی و پیاوەتی دەزانین. پیاو ئەگەر پیاو بێت دەبێت هەردەم پێ بکەنێت ئەگەر چ ئازارێکی قوڵیشی

هەبێت، بە تەنهایی و نهێنی شەوان هەستەو بگری

بەڵام کە ڕۆژ بویەوە پێبکەنن، بەڵێ پێبکەنن.

===

هەموو بردنەوەیەك خۆش نیە، چەند خۆشە بیبەیتەوە

بەڵام لە بەرانبەرتدا کەس نەیدۆڕێنێ، چۆن دڵتخۆش

بێت و بەرانبەرت دڵی ئازار بکێشێ، ئەوە چ جۆرە

مرۆڤێکە چێژ لە ئازاری بەرانبەر وەردەگرێت! توخوا

هەر ئەو یاریانە مەکەن کە کەسێك دەیباتەوەو کەسێك

ئەیدۆڕێنێ! با یان هەمومان براوە یان دۆڕاوبین

===

بە خاکەنازێکەوە بە دیار کونێکەوە وەستاوە، ئاو دەکاتە

کونەکە بۆ ئەوەی بێتە دەرەوە، نایەتە دەرەوە دەخنکێ!

دێتە دەرەوە خاکەناز بەر سەری دەکەوێت، گەر

بەرگریش لەخۆی بکات دەڵێن دڕەندە بوو! بە

ویژدانەوە قسە بکەن کامیان درەندە بوون؟! ئەو لەژێر

فشارداو لە ماڵەکەی خۆی دەریان دەکرد! ئەو نمونە

لێی تێدەگەین و دووریش نی یە زۆربەمای ئەنجامیمان

دابێت، بەڵام زۆرکەس هەیە بێ زیان و بە دەردی خۆیەوە دانیشتووە بەڵام بە زۆر لە ماڵ دەیهێننە دەرو سەری پان دەکەنەوە، تەنها لایەنە فیزیکیەکەتان لەبیر نەبێت، سەری زۆرمان پان کراوەتەوە با لە رواڵەتیشدا هەر خڕ بێت.

===

بە زۆری و قەرەباڵغی مەخەڵەتێن، نابینی زۆرکەس لەنێو ئەو هەموو خەڵکەدا سەگێك هاودەمیەتی، ئەوە رێك ئەوەیە کەسی لەو باشتر دەست نەکەوتووە، بەڵێ زۆریشی تاقیکردووەتەوە، بە نمونەیەکی چاولێکەری رەخنەم لێ مەگرە، چاك دەزانم کە وایە، ئای لە دەست مرۆڤەکان! سەگ جێگرەوەتان بێت، ها نابینی خوای گەورەش نمونەی ئینسانگەلێکی بە خراپتر لە حەیوان باسکردووە، ئەوە بێ رێزی نیە بە ئینسان، ئەوە خۆبچوککردنەوەیە کە پێویستی بە خزمەتە بۆ ئەوەی بگاتەوە ئاستی خۆی، ئای لە دەست مرۆڤەکان.

===

چەند ناخۆشە، خۆت گرفتاری دەردێك بیت و دڵنەوایی کەسێکی تر بکەیت لەسەر هەمان دەرد.

===

هەژارێك کە منداڵەکەی داوای یاریەکی لێ دەکات و ئەویش نیەتی بۆی بکڕێت دەیخەڵەفێنی بۆ ئەوەی لەبیری بباتەوە، لە غەریبیدا زۆرجار دەبێت دڵی خۆت بخەڵەفێنی وەك کابرا هەژارەکە بۆ ئەوەی داوا سەرەکیەکەی لەبیرچێتەوە، ئای چەند سەختە لە یەك کاتدا دوو رۆڵ ببینی.

===

غەریبی چەند ناخۆشە، شتگەلێك دەتگرێنێ گەر لە وڵاتی خۆتدا بیت پێی پێدەکەنی.

===

زۆر پەردە بەسەر دڵدا دێت و ئەو لاپەڕانەی لەسەریەتی دەیشارێتەوە، رێك وەك مامەڵەی هەژارەکان بۆ داواکاریەکانیان لە حکومەت، ها

زۆرجار دەڵێ بەخوا مەلەفەکەت کەوتووەتە ژێرەوە.
غەریبی زۆرجار وا دەکات مەلەفەکان لە ژێرەوە هەڵدەیتەوەو دانە دانە سەیریان بکەیت، لە ئەنجامدا بۆت دەردەکەوێت کەسی وای تێدایە کە دەبوو پێش هەمووی مامەڵەکەی ڕاپەڕێنی، ئای چەند سەختە کە بە هێمنی چاو بەو مەلەفانەدا دەخشێنی...
لەبیرم ناچێت لەگەڵ دۆستێکی زۆر ئەزیزمدا لە دانیشتنێکی برایانەداو دوای گفتوگۆیەکی درێژ وتی کاتی خۆی وێنەیەکت بۆ نەناردم! وێنەیەك گەردی لە دڵی دۆستێکی ئەزیزدا دروستکردبوو بۆ ماوەی ساڵانێکی تولانی، چەند گرنگە پارێزگاری لەو محەبەتانەی هەیە بکەیت، ئەگەر بە سەلامێکیش بێت لە ڕێگەی کەسێکەوە، دڵ دونیایەکی زۆر سەیرە، لەگەڵ ئەوەشدا کە نابینرێت دەتوانێت کاریگەری لەسەر گشت ئەندامەکان و هەتا بیرو ئەقڵیش بکات، چەند دڵ ئازار دەکێشێ کاتێك دەرك بە ئازاری کەسێك دەکات و ناتوانێت هیچی بۆ بکات، چەند خۆشە بەرانبەرەکەش بەوە بزانێت بۆ ئەوەی ئەویش ئازاری کەمتەرخەمی ئەم ئازاری نەدات، بەڵام لە

کوردەواریشدا جوانە کە وتراوە دڵ لە دڵ ئاگادارە، هەربۆیە گرنگی ئیسلامم دیسان دەکەوێتە بیر چەند گرنگی بە دڵ داوە، کاتێك خەڵکی دەستی داوە دونیا پەرستی و دڵی فەراموش کرد، ئا لەو کاتەدا کۆمەڵێك پەیدابوون و وتیان دەبێت ئێمە کار لەسەر دڵ بکەین و تەرکیزمان لەسەر دڵ بێت، دواتر ئەوە بوو سۆفیگەری لێوە پەیدابوو، هەربۆیە ئێستە کە کەسێك دەبینم بەناوی سۆفیەوە جوێن و رق و قین بڵاو دەکاتەوە، هەر بە کردارەکەیدا دەزانم کە سۆفی نی یە، سۆفی ئەگەر سۆفی بێت، دەبێت ئەوەندە مەحەبەتی هەبێت نەك دۆستەکانی، بەشی دوژمنەکانیشی بکات.

===

ئێمە میللەتێکن زۆرینەی کارەکانمان لە کاتی خۆیدا نەکردووە، بەجۆرێکی تریش بڵێم مەزڵومین، دواتریش قەرەبوو ناکرێتەوە، من ئێستە دادەنیشم بەدیار فلیم کارتۆنەوە هەر تێری لێ ناخۆم، گەر کەسێك بەسەرمدا بێت شەرم دەکەم و کارتۆنەکە دەگۆڕم، ئاخر دەبوو ئەو کارتۆنە لە ٤ساڵیدا سەیرم بکردایە، زۆرجار

سەیری تیڤیە ئینگلیزیەکان دەکەم کە پرسیارو وەڵام دەکەن بۆ ئەوەی شتێکی لێوە فێربم، پرسیارە سادەکان کە لە سەرەتاوە دەست پێ دەکات لای من زۆر نارەحەتە، کەچی منداڵەکانم یەکسەر وەڵامەکەی دەڵێن، دواجار دەکەوێتە یادم کە ئێمە لە تەمەنی خۆماندا ئەوەی پێویست بووە فێر نەکراوین، ها نابینی هەتا هەر بە منداڵی دەیانەوێت بمانکەن بە پیاو، بۆیە کە گەورە دەبین و قەرارە پیاو بین دەبین بە ستەمکار، ئەوانەی ئێستە ستەمکارن بەسەرمانەوە بە حساب هەر بە پیاویش لە دایك بوون، بەڵام ئێستە کێن ئەوانەی قەرار لەسەر پیاوەتیان بدات...

سەرکەوتن ئەوە نی یە منداڵەکەت هەر لە منداڵیەوە پیاو بێت، یان کە گەورە بوو دکتۆر یان سیاسی بێت، سەرکەوتن ئەوەیە بهێڵی خۆی بێت، چێژ لە منداڵی خۆی و بەهرەکانی وەرگرێت، بەزۆر مەیکە بە سیاسی یان دکتۆر، تەنها ئەخلاقی فێربکە، فێری بکە ئاگای لە دڵ بێت، بەڵێ دڵ، دڵ دەڵێم دڵ.

===

دواجار هەمووومان دەمرین، یەکێ زۆرتر خۆشی و یەکێ زۆرتر ناخۆشی دیوە، وای بەحاڵی ئەوەی خۆشیەکانی لەسەر حسابی ناخۆشی ئەوانی تر بووە.

===

سەیر نی یە؟ غەریبی خۆی دەردە! کەچی بۆ دەرمانیش بەکاردێت.

زۆرجار ئەوەی شایەنی وتنە ناوترێت! یان دەتوانرێت بوترێت گوێگری نی یە! سەیر نی یە؟ رۆژانەش گوێ لە هەڵیت و پڵیت دەگرین، ڕاشکاوانەتر، سور دەشزانین هەڵیت و پڵیتە.

مرۆڤ چ کائینێکی سەیرە! مەگەر هەر قیامەت یەکلامان کاتەوە.

===

تۆ کە دەتوانیت بە خەیاڵ بەهەشتێك بۆ خۆت دروست بکەیت، بۆ جەهەنەمێکت بۆ خۆت خولقاندووە، خۆ ئەویش مادەی ناوێت، تەنها بیرکردنەوەت بگۆڕە.

===

چ میللەتێکی گوناحین، دەکەوینە دۆخی واوە بە هیچ زمانێك ناتوانین بەرانبەر تێبگەیەنین، کێشەکە زمان نی

یە، ئێمە زۆر لە قوڵترەوە بریندارین، چەند سەختە دەچیت بۆ کاری تەرجومە بۆ کەسێك بە حساب کێشەی زمانی هەیە، دوای ئەوەش وشەکانی بۆ وەردەگێڕیت هەر هێشتا کێشەکان چارەسەر نابێت، هیچ کامیان لە یەکتر تێناگەن، بەڵام لە پشتی وشەکانەوە کۆمەڵێك ئەحساس هەیە دڵی دەوێت تێبگات نەك زمان، دڵ، دڵ دەدەڵێم دڵ.

===

بەشێوەیەك تێکشکێنراوین هیچ وەستایەك چاکمان ناکاتەوە، دەڕۆینە هەر جێگەو سەیرمان دەکەن دەڵێن دەستبەرداریبن باشترەو مەسرەفی کەمترە وەك لە چاککردنەوەی، دەبێت ئێمە دیسان لە دایك ببینەوە، گەرنا هەرگیز چاك نابینەوە، تەنها یەك ئایەتی قورئان چاکمان دەکاتەوە، بەڵام ئێمە باوەڕمان پێی نیە! خۆ ناشڵێین باوەڕمان پێی نی یە! دەڵێین دەیخەیە سەر سەرمان، مەیخەنە سەر سەرتان، بیخەنە نێو دڵتان، دڵم وت ئەمجارەش دڵ.

===

ئاسك هەر كە ڕۆژ بوویەوە دەبێت ڕاكات بۆ ئەوەی شێر نەیگرێت، شێریش دەبێت ڕاكات بۆ ئەوەی ئاسك بگرێت.

فەقیر دەبێت راكات بەدوای ناندا، دەوڵەمەند دەبێت راكات بۆ ئەوەی قەڵەو نەبێت، لە ئەنجامدا ئێمە هەموومان رادەكەین، وای بە حاڵی ئەوەی كە نەزانێت چۆن رابكات و بكەوێتە چنگ شێرە بێ ڕەحمەكانەوە.

===

پیاوێك وتی با باپیرم ئایا دەبێت دووكەس بخرێتە یەك قەبرەوە؟ باپیریشم زۆر قسە لە رووبوو وتی: بەڵێ دەكرێت! ئەگەر وەكو تۆ بچوك بێت.

گفتوگۆیەكی درێژ دروست بوو لەسەر ئەوە، هەبوو دەیگوت لە شەڕەكاندا كە ناچاریەو توانا كەمە ئەوە دەكرێت، هەندێك جاریش بەداخەوە بە كۆمەڵ دەكرێت.

سەیری قورئانم كرد بینیم لەسەر ئەم رێژەیە **(يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ ۚ إِن يَكُن مِّنكُمْ عِشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ ۚ وَإِن يَكُن مِّنكُم مِّائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ) الانفال ٦٥**

به ئیرادەی مرۆڤەکان مرۆڤ دەتوانێت لە ئاستی خۆی زۆر زیاتر گەورەتر بێت، ئەمە هەم بۆ لایەنی فیزکی و هەمیش رۆحی، لە پێشدا مرۆڤێکی ئیمانداری بە هیمەت بەرانبەر ١٠ نەفەر بووە.

بەڵام دواتر کە هیمەتەکە دابەزیوە هەر ئەم کەسە ئیماندارە بووەتە بەرانبەر ٢ کەس (**الْآنَ خَفَّفَ اللَّهُ عَنكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا ۚ فَإِن يَكُن مِّنكُم مِّائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ ۚ وَإِن يَكُن مِّنكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ) الانفال ٦٧.** واتە کەسێك بەرانبەر دووکەسە بەلانی کەمەوە، هەر لە دونیاشدا خۆمان دەتوانین ئەمە تاقی بکەینەوە، ها نابینی کەسی وا هەیە بەقەدەر ٢ کەس ئیش دەکات، وە دەشتوانرێت زۆر لە ئاستی ئەوەش زیاتر هەم بۆ ئیش و هەم بۆ هیمەت بەرزی و بەها رۆحی و ئەخلاقیەکان، هەشە زۆر بە پێچەوانەوە بە دە کەسیشەوە کەسێکیان لێ دەرناچێت، تۆ بۆ ئەوەی کەسێکی تەندروست و تەواو بیت دەبێت بەلانی کەمەوە هیمەتی ٢ کەست تێدا بێت، خۆ ئەگەر زیاتر بێت ئەوە بەهای خۆت لە دونیاو لە قیامەتیشدا بەرزتر دەبێتەوە، دەبێت گرنگی بە کوالەتی بدرێت

لەگەڵ ڕێژەدا، قورئانێك بە ئاگاییەوە خەتم دەکرێت جیاوازی زۆرە لەوەی بە خێرایی بەسەریدا تێدەپڕی، ئێمە خۆمان زۆر هەرزان فرۆشکردووە بۆیە هەتا بەهای دونیایشمان نەماوە، زۆرجار خزم خۆی لە خزم دەشارێتەوە، هاوڕێکان لەیەکتری، چەند ناخۆشە بەشێوەیەکت لێ بێت کەسێك کە چاوی پێکەوتی پێچی لێ بدات و حەزنەکات خۆیت نیشان بدات.

وای بەحاڵی ئەوەی ڕێز بۆ خۆی دانانێت و هیمەت و بەهاکانی بۆ ئاستێکی زۆر نزم دادەبەزێت.

===

ڕۆشتمە شێتخانەوە بۆ کاری تەرجومە، دیتم کەسێك شای و خۆشی دەکات و لەم سەرەوە بۆ ئەو سەر بە پێکەنینەوە بەناو خەڵکەکەدا تێدەپەڕی، جارێکی تر بۆ هەمان کار دیسان ڕۆشتمەوە دیتم هەمان کەس گریان و واوەیلایەتی، جارێکی تر دیسان ڕۆشتمەوە هەمان کەس لێکۆڵینەوەی لە دانە بە دانەی شێتخانەکە دەکردو هات بۆ لای من و سەیری باجەکەی دەکرد تا ناوم بنوسێت، دکتۆرەکان هەمووجارێك چاوێکیان لێ دادەگرتم تا تێبگەم و دۆخەکە بخوێنمەوە.

سەیرم بەوە لێ نەدەهات چوون شێتخانەبوو، بەڵام ئێستە من لەدرەوە زۆرکەس دەبینم هەمان دۆخی هەیە، کە کردارەکانت شێتانە بوو دەرەوەو ژوورەوە بۆ تۆ جیاوازی نی یە، بەڵام بێگومان بۆ کەسانی تر جیاوازی هەیە، چوون هەمووجار دکتۆرێك لە تەنیشتەوە نی یە تا چاوێك داگرێت، چەند گرنگە رەفتارەکانمان شێتانە نەبێت.

===

تۆ تەنها موڵکی خۆت نیت تا هەرچیت بوێت بیکەیت، ئەگەر مادەکەش بە رەنجەشانی خۆت پەیدای دەکەیت بەها رۆحی و ئەخلاقیەکانت زۆرینەی بۆ ماوەن، ئەگەر جەستەکەت بمرێت پارەت بۆ کۆدەکەینەوەو مەیتەکەت رەوانەی کوردستان دەکەین، ئەگەر پارەشت نەبێت، بەڵام کە رۆحەکەت مرد پێشوازی لە جەستەکەشت ناکرێت با بۆ خۆشت تکتەکە بکڕێت و بە دیاریشەوە بگەڕێیتەوە، فرسەتێکت بۆ رەخساوە لەسەر نەهامەتی و ناخۆشی لە وڵاتێکی ئەوروپیدایت، پارێزگاری لە بەها رۆحی و ئەخلاقیەکانت بکە، دواتر بە پارە قەرەبوو ناکرێتەوە.

===

له كوردستان ته‌نه‌زولی فكری بۆ حیزبه‌كان نه‌كردووه‌و به‌ هه‌زار قوڕبه‌سه‌ری گه‌شتووه‌ته‌ ئه‌وروپا، كه‌چی له‌ ئه‌وروپا ته‌نه‌زولی باوه‌ڕی بۆ ئیقامه‌یه‌ك كردووه‌، تۆ كه‌ ته‌نه‌زول به‌لاته‌وه‌ ئاساییه‌ بۆ ئه‌م ده‌رده‌ سه‌ریه‌ت به‌سه‌ر خۆت و كه‌سوكاریشدا هێنا بۆ ئیقامه‌، خۆ له‌ كوردستان ئیقامه‌ی دائیمیت هه‌بوو. عه‌قیده‌ زۆر له‌ پێش فكره‌وه‌یه‌، فكره‌كان دێن و ده‌چن به‌ڵام عه‌قیده‌ ته‌نها هه‌ر یه‌ك عه‌قیده‌یه‌. له‌ مێژوودا كۆچكردن زیاتر له‌ پێناو عه‌قیده‌دا بووه‌ نه‌ك فكرو ئایدۆلۆژیا. وای به‌ حاڵی ئه‌وه‌ی ئارامی نی یه‌و هه‌ر زوو بڕیار ده‌دات.

===

به‌ بڕوانامه‌ی دكتۆراوه‌ له‌ چه‌ندین جێگه‌ كارم كردووه‌، پێش ئه‌وه‌ی رێگه‌م بده‌ن به‌كاركردن داوای بڕوانامه‌ی ئه‌خلاق ده‌كه‌ن كه‌ پێی ده‌وترێت DBS له‌ به‌ریتانیا، گه‌ر كێشه‌ی ئه‌خلاقیت هه‌بێت بڕوانامه‌ زانستیه‌كه‌ ناخوات، ده‌بینی ئه‌خلاق له‌ زانست زۆر گرنگتره‌، ئێمه‌ زۆرجار ئه‌خلاقمان له‌ به‌ین ده‌به‌ین بۆ بڕوانامه‌،

بڕوانامە ئەگەر بڕوانامە بێت دەبێت لە خزمەتی ئەخلاقدا بێت، هەشە بەداخەوە دەگاتە ئەوروپا یەکەم شت لە بەینی دەبات ئەخلاقەکەیەتی، وا دەزانێت بەوە پێش دەکەوێت! زۆرینەی ئەو کێشانەی وەك لایەنی کۆمەڵایەتی دێتە بەردەستمان و پێوەی گیرۆدە دەبین بۆ چارەسەرکردنی لایەنی ئەخلاقیە، زۆرینەی ئەو کێشانەش کە بەشداریم تێداکردووە لە بنکەی پۆلیس و دادگاکان هەم دیسان ئەخلاقیە، زمانیشی مەترێك درێژ دەکات بۆ لە ئیسلامدا عقوبەی قورس بۆ چی و چی دانراوە!

سەلات و سەلام لەسەر ئەو کەسەی کە فەرموویەتی **(إنما بعثت لأتمم مكارم الأخلاق)** وە خۆشی لە بەرزترین پلەی ئەخلاقدا بووە **(إِنَّكَ لَعَلى خُلُقٍ عَظِيمٍ)**

===

چاوپێکەوتنێکی مستەر بین م دی باسی ئەزمون و بەسەرهاتی خۆی دەکرد، وتی رۆژێك لە جێگەیەك کابرا زۆر بە سەرسامیەوە سەیری دەکردم و لێم نزیك دەبوویەوە، وتی تەواو لێم نزیك بویەوەو وتی دەتوانم پرسیارێکت لێ بکەم؟ وتی منیش وتم فەرموو، وتی تا

ئێستە کەس پێی نەوتوویت تۆ رێك هەر دەڵێی مستەر بین ی! وتی منیش وتم ئەی بۆ خۆم هەر مستەر بین م! وتی ئەویش بە پێکەنینێکەوە وتی درۆ دەکەیت! وتی تا زیاتر محاوەلەم دەکرد تێیگەیەنم کە من مستەر بین م ئەو زیاتر باوەری نەدەکردو پێی رادەبواردم و دەیگوت حەزت دەکرد ئەو بوایەیت وایە؟! حەقیقەتیش وەك ئەوە وایە زۆرجار هەرچی هەوڵ دەدەیت بەرانبەر تێگەیەنیت زیاتر لێت بە گومان دەبێت!.

===

لە یەکێك لە کەناڵە ئینگلیزیەکاندا چاوپێکەوتنێك بوو لەگەڵ ئەکتەرێکدا، باسی ئەزمونێکی خۆی کرد لە دەرەوە، وتی لە ئیسپانیا لە چێشتخانەیەك رۆشتمە سەر ئاو، وتی دوای تەواوبوونم هەرچی فلاشی ئاوەکە دەستم پێدا دەنا کاری نەدەکرد، وتی زۆر مامەوەو ئیحراج بووم و بە عەیبەم دەزانی پیسیەکەم هەروا بە دەرەوە بێت و چاریشم نەبوو، وتی ناچار رۆشتم بۆلای کارمەندێك و لێم تێنەدەگەشت کە چ دەڵێم، وتی بردم بۆ ئاودەستەکەو ویستم هەر بە عەمەلی نیشانی بدەم کە کێشەکەم چی یەو بێ مەعریفەتی نی یە، وتی دەستمنا

به فلاشی ئاوەکەداو ئاوەکە دابەزی و پیسیەکەی یەکسەر هەمووی بردە خوارەوە، وتی کابرا رووی تێکردم وتی ئێ بۆچی ئەمەت کرد؟ وتی منیش هیچم بۆ نەمایەوەو وتم هەر بۆ ئەوە بانگم کردی کە ماڵ ئاوایی لە پیسیەکەم بکەیت.

جا بیلموناسەبە گەورەترین کێشە لە غەریبیدا دەستپێدەکات ئەو تەوالێتە غەربیانەیە، لەبیرمە لە تورکیا لە شوقەکاندا باس هەر باسی تەوالێت بوو، وتم ماڵتان ئاوا بێت تورکیا ئەو هەموو خواردنە خۆشەی تێدایە باسی ناکەن پیسی چی یە بەردەوام هالە سەر زمانتان...

برادەرێکم فیزەی سویدی وەرگرتبوو، وتم حەتمەن زۆر چێژی لەو سەفەرە وەرگرتووە لە کوردستانەوە بۆ سویدو یەکەمجار حەتمەن خۆشە، وتم مامۆستا سەفەرەکەت چۆن بوو؟ وتی جا توخوا تەوالێت هێشتی بزانم چۆنە، فەقیرە دەردی کورد دەڵێ گویەکی بە دڵی خۆی نەکردبوو.

===

له کارگەیەکی بەرگدروو کارم دەکرد له ئەستەنبوڵ، ئافرەتێکی تێدابوو ئەو خواردنەی که له چێشتخانەوە دەهات بۆ کرێکارەکان دابەشی دەکردو چایی بۆ دەکردین، زیاتر له مەتبەخ دەمایەوە، بەڵام که دەستیشی خاڵی دەبوو کاری تری دەکرد، منیش نێوانم خۆشکرد لەگەڵیداو پێم وت: تۆ خواردنەکه دابەش دەکەیت، ئێمەش دوو گەنجین و شەو لەم کارگەدا دەمێنینەوەو نازانین خواردن دروست بکەین، ئەوەتا زۆر له خواردنەکه پیس دەبێت و به فیڕۆ دەچێت، ئەگەر تۆ بتوانیت هەندێکمان بۆ دابنێیت پێش دابەشکردنی مەمنون دەبین و ئێمه لەو ئەزیەته رزگار دەکەیت، چوون ئەگەر ئەوه نەبێت ئێمه هەر پەتاتەی سورەکراوو شتی ساده دەخۆین ئێواران، یەکسەر قبوڵی کردوو تۆزێکیش دڵی پێمان سوتا، منیش زۆر مەمنونی بووم و ئیتر وەك پورو کەسێکی نزیکی خۆم سەیرم دەکرد، ماوەیەکی زۆر له ئیسراحەتدا بووین و به ڕێك و پێکی خواردنی بۆ دادەنانین، رۆژێك پێکەوه کارمان دەکرد، خەریکی وتوو وه ئەو جلانەی که دورابوون و دەزووی زیادەی پێوه بوو به مەقەستی

بچوك لێمان دەكردەوە، كچێكیشی لەگەڵدا بوو تازە لە ژێرە دەڕۆشت و یەكسەر پێی ناساندم، وتی ئەمە كچی منە ١٣ ساڵەو ئێستە پشووی هەیە لەگەڵ خۆم هێناومە بۆ ئیشكردن، دیاربوو شتێكیان بۆ حسێب كردبوو لەبری كاركردنیدا، منیش وتم تەمەنی درێژ بێت و سەركەوتوو دەبێت لە خوێندندا ان شاء الله، وە ژیانیش قورسە ئاساییە لە پشوەكاندا ئیشێك بكات و كە لەگەڵ خۆشتدایە ئەوە زۆر باشەو چاودێری دەكەیت، دەمەتەقەمان لەوپەڕی خۆشی و وەك خانەوادەیی وابوو تا پرسیاری كرد كە من تەمەنم لە چەند دەچێت؟ منیش هەوڵمدا رێك وەك خۆی دەری بكەم، بیرم كردەوە كچەكەی تەمەنی ١٣ ساڵەو خۆشی فەقیرە دیاربوو زۆر هیلاكی ژیان بوو، ئەوسا توركیا وەك ئێستە وەزعیان خۆش نەبوو، منیش وتم تەمەنت ٤٠ ساڵ! هەر ئەوەندە وتم ٤٠ نەیهێشت بە تەواوی تەواوی بكەم، وتی ئیتر خواردن تەواو (یەمك یوخ) ئەی قوڕ وەبانی سەرم چیم كرد، فائیدەی نەبوو هەرچی ماستاوم بۆكرد ئێستەش خواردنی بۆ دانەناینەوە، رێك دەتگوت پارتی و یەكیەتی مامۆستای بوون، كە هەركەس

پێچوانەیان بڵێ نانی دەبڕن، ئیتر ئەوە بوو بە وانەیەك لە ژیانمدا هەرگیز یان رای خۆم نەڵێم بۆ تەمەنی ئافرەت یان یەکاو یەك خاتری بگرم.
جا دەڵێ قسە دێ و قسە ئەبڕێ، مامۆستایەکم هەبوو لە لەندەن ناوی ماریا بوو، باسی تەمەن و پرسی تەمەنی کرد لە ئافرەت، وتی لە بەریتانیا ئافرەت پێی ناخۆشە پرسیاری تەمەنی لێ بکەیت ئەگەر تەمەنی لە سەرو ٢١ ساڵەوە بێت، بۆیە زۆرجار کە پرسیاری لێ بکەیت هەر دەڵێ ٢١ واتە پرسیار مەکە، خۆی وتی من تەمەنم ٣٨ ساڵە پرسیار لە دایکم بکەیت کە چەند ساڵە دەڵێ ٢١. منیش لە دڵی خۆمدا وتم بەخوا دەردەکە ئێرەشی گرتووەتەوە، جا نەڵێن ئەوروپا واقعین و قسەی هەلەقومەلەق مەکەن تا نانتان نەبڕدرێت.
===

کاتێك لە ماڵدایت هەرکات بتەوێت دەخۆیت، زۆرجار منەت و نازو بیانوشی لەسەر دەهێنینەوە، لە هەرکوێدا راکشێیت سەقفێك بەسەرتەوەیەو ترست لە خوا نەبێت لە کەس نی یە.هەر ئەوەندەی لە ماڵ دەرچوویت ئیتر گەورەترین کێشە کە زۆرجار ئامانجەکەت لەبیر

دەباتەوە خواردن و خەوتنە، نابینی زۆرکەس لە ڕێگەی ئەوروپا کە ماوەیەك برسیان بووە گەڕاونەتەوە، یان چەند ڕۆژێك سەرمایان بووە، لە بنەڕەتدا خۆ ئەوان ئەوە ئامانجیان نەبووە، جا لایەنی ڕۆحیش لەولاوە با بوەستێت گەر زگیشت تێر بێت دڵت کوڵەی دێت و نازانیت چۆن تەعبیری لێ بکەیت، کوردەواری دەڵێ ئاسمان بەرزو زەوی سەخت، هاوڕێیەتی گرنگیەکی یەکجاری هەیە لە ژیانی مرۆڤدا، هەربۆیە ئیسلامیش زۆر جەختی لەسەر کردووە.

===

نەوەدەکان بوو سەفەری ئەوروپامان دەستپێکرد، گەشتینە شارێك بەناوی ئەدەنە، کە ١٢ کاتژمێر لە ئەستەنبوڵەوە دوورە، ٣ کەس بووین بە هاوڕێ، ئەڵبەت هاوڕێی ناچاری بوو، زیاتر وەك لەوەی هەڵبژاردە بێت، وامزانی کەسانی چاکن و بە خەڵکی ناوچەکەمانە متمانەم پێکردن، من ١٠ ملیۆنی ئەوکاتەم پێ بوو کە ڕێك کرێی پاسەکەی دەردەکردم تا ئەستەنبوڵ، ئەوانیش بە هەردووکیانەوە ٥ ملیۆنیان پێ

بوو، پرسیارمان کردو هەوڵمدا هیچ سودی نەبوو کە دەبێت ٣٠ ملیۆن بدەیت بۆ تکتی ئەستەنبوڵ بۆ هەرسێکەمان، داوایان لەمن کرد کە پارەکەمان تێکەڵ کەین و دەست لەیەك بەرنەدەین، منیش وتم بەسەرچاو، بە ١٥ ملیۆنەکە ٣ تکتمان بڕی بۆ ئەنقەرە، کە ٦ کاتژمێر لە ئەستەنبوڵ نزیکی دەکردینەوەو ٦ کاتژمێری ترمان دەما بۆ ئەستەنبوڵ، گەشتینە ئەستەنبوڵ و یەك عانەمان پێ نەما، ئەوەی یەکجار بەلاشمانەوە ناخۆش بوو هەتا سەرئاو بە پارەبوو! ئێمەی داماو پارەمان بۆ نان پێ نەبوو، جا وەرە ئێستە پارە بۆ گوش بدەین، ئەو دوو برادەرە هەستم دەکرد هەر چاویان لەوەوەیە کە لە جێگەیەکەوە بە هەرشێوەیەك بێت پارە دەستبخەن بۆ کڕینی تکت، ئەڵبەت زۆر پرسیارمان کردو داوای هاوکاریمان لە چەند کوردێکی کرمانج کرد فایدەی نەبوو، هەرچەند وتمان گەر لەگەڵیشمان بێیت بۆ ئەستەنبوڵ لەوێ ئێمە پارەمان دەست دەکەوێت و هەرچەندت بوێت دەتدەینێ، وەلحاڵ هیچ، سەرتان نەیەشێنم، برادەرەکانم وتیان تەنهاو تەنها یەك حەلمان هەیە ئەویش ئەوەیە دزی

بکەین! ئەی خوا گیان توشی چ جۆرە هاوڕێیەك بووم، جا خۆ هەر لە ئێستەوە دەستبکەین بە دزی خۆ رۆشتینە ئەوروپا پیاو بە کاڵی ئەخۆین، هیچ فایدەی نەبوو لەگەڵیان لەسەر بۆچوونی خۆیان سور بوون، پلانیان دانا وتیان لە ژێر پردەکاندا تۆزێك تاریکی کرد جامتای ئافرەت دەرفێنین و حەتمەن جزدانی تێدایەو ئەوپارەمان دەست دەکەوێت، مەعقول نی یە لێرە بەهۆی بێ پارەییەوە سنورداش بکرێینەوە.

منیش وتم ئەگەر بە دڵنیایشەوە سنورداش بکرێم پەنا بۆ ئەو کارە نابەم، ئەڵبەت ئەوان دوان بوون و پشتی یەکتریان دەگرت و دەیانگوت تۆ مەلایت، مەلای لێرە ناخوات و خۆ ئێمە بۆ ئەوروپا دەچین لەوێ واز لەم شتانە دەهێنیت، ئیتر لەو جۆرە قسانە.

شەوێكماینەوە لە دەرەوەی ترمیناڵەکە خەوتین یەکجار زۆر سەرمامان بوو، سبەی بە تەواوی تینمان بۆ هات، پۆلیسیش گرتینی داوای پاسەپۆرتی لێ کردین، ئێمەش سەرو هەویەیەکمان پێ بوو قاچاخچی پێی دابووین پێیان دەوت (دەڕنەك) کە کرابووین بە ئێرانیش لە دەڕنەکەکەدا، دامان بە دەستەوە باش بوو خواردی و

بەرەڵای کردین، بەڵام ترسمان زۆر لێ نیشت و وتمان وەزعەکە لە باشیدا نی یە، ئەوەندە هاتین و رۆشتین تێبینیمان دەکەن، یەکلا بووینەوە کە ئەوان هەر لە سەر بۆچوونی خۆیان بوون و دزی بکەن و منیش وتم تەواو لەگەڵ ئێوەدا نایەم، هەروا لەمانەدا بووین ئەوانیش زۆر چاویان لە دەمی من بوو، وەك بڵێی دەترسن لە دزیەکەو ئەمەلێکیشیان بە من هەبوو کە پێشتر پارەم پێدابوون، جا کەسی ئیمان لاواز هەردەم بە گومانیشە، وتم کاکە ئەگەر من پارەم پێ بوایە خۆ ئەوەی نەدەویست وەك چۆن پێشتر پێمدان ئێستەش بە هەمان شێوە، وتیان دەی باشە بۆ نایەیت هەموومان پێکەوە دزیەکە دەکەین، وتم واز لەو بۆچوونە یان بهێنن یان من خواحافیز، خوا حافیزیمان لەیەك کرد هەروا دەسوڕاینەوەو بەیەك دەگەشتینەوە، لەو نێوەندەدا زۆر تاقیباتم کرد بینیم هەموو سەری کاتژمێرێك پاس دەردەچێت بۆ ئەستەنبوڵ، جوان سەیرم دەکرد پاسەکان هەبوو پڕ دەبوو، هەبوو نیوە، هەبوو هەر چەند نەفەرێك، بەڵام پاسەکە هەر لە کاتی خۆیدا دەردەچوو، بیرم کردەوە بەبێ تکت سەرکەوم و خوا گەورەیە،

هەرچەند ئەمەش پارە نادەم بەڵام بەلانی کەمەوە بە ئاشکرایەو وە پاسەکە خۆی هەر دەچێت دەچێت ان شاء الله خێری پێوە دەبێت، ئەم بۆچوونەی خۆمم پێ گوتن، وتیان شتی وا موستەحیلە ئەوە هەر خۆیان دەتگرن و تەسلیمی پۆلیست دەکەن، منیش وتم پشت بەخوای گەورە من ئەمە دەکەم نەك دزی، وتیان دەی بڕۆ ئێمە لەگەڵت نایەین، هەر بەدوای مندا دەهاتن تا بزانن دەوێرم ئەو کارە بکەم، منیش ترسێکی زۆریشم هەبوو بەڵام کە بیرم لە دزیەکە دەکردەوە کە لام زۆر سەخت بوو دزی، ترسەکەم کەم دەبوویەوە، پاسێك سەرنشینەکانی سەرخستبوو هەروا چاوەڕێی کەسی تریان دەکردوو پاس کەوتە ئیش و هێشتا دەرگا کراوە بوو، فرسەتم هێناو سەرکەوتم، ئەوانیش منیان دی کە سەرکەوتم، رۆشتم لە دوای دواوە دانیشتم، زۆری پێ نەچوو خزمەتگوزاری دەستی پێکرد، چایان دەهێنا پسکیت، عەتریان دەکرد بە دەستی خەڵکدا، منیش بە شەرمەزاریەکی زۆرەوە دەمخواردو عەترەکەشم دەسویە ملما چوون بۆنم زۆر ناخۆش بوو بوو، لە دڵی خۆمدا وتم دیارە هەر ئەوەندە سەخت بووە کە

سەرکەوم ئەوەتا هەولێری دەرێ هیچ لە گۆڕێ نی یە، دوای ماوەیەك کابرایەك لە پێشی پێشەوە بە دەفتەرو قەڵەمەوە قوت بوویەوەو دیار بوو داوای تکت لە سەرنشینەکان دەکات، منیش هەر دیم خۆم بۆ فلیمێك حازر کرد، گەشتە سەرەی من و ئەو زۆر بە ئاسایی وتی تکتەکەم بەرێ، منیش وتم تکتم نی یە، وتی چۆن تکتت نی یەو سەرکەوتوویت، بەلایەوە قورس بوو، وتی دەی ئاساییە پارەم بدەرێ، منیش لە دڵی خۆمدا وتم جا ئەگەر پارەم پێ بوایە تکتەکەم دەبڕی، وتم کاکە پارەشم پێ نییە، ئەڵبەت من بە کوردی و ئەو بە تورکی و شتەکان بە ئەقڵەن و بە زمانی جەستە زیاتر قسەم دەکرد، خراپ نوسا پێمەوەو وتی شتی وا هەرگیز نابێت، منیش هەستامە سەر پێ و باخەڵەکانم هێنایە دەرەوە تەنها دەفتەرێکی چکۆلانەی تێدابوو کە هەندێك ژمارەی تەلەفۆنم تێدا نوسی بوو، وتم ئەوەتا ئیتر باوەڕ بکەیت و نەیکەیت، قەناعەتی کرد وتی بەڵام گەشتینە ئەستەنبوڵ دەبێت پارەکە بدەیت، ئەگەر نەیدەیت پۆلیس پۆلیس هەردوو دەستی نوسان بەیەکەوە وەك ئاماژە بۆ کەلەپچە، منیش وتم خوا گەورەیە تۆ لێم گەڕێ دانیشم

خەمت نەبێت، ئیتر وازی لێ هێنام، دوای ئەوە چاو قاوەو پسکیتیان دەهێنا ئاسودە دەمخوارد وەك پێشتر نەبووم، گەشتینە ئەستەنبوڵ ویستم راکەم، وتم بەخوا ئەوەش جوان نی یەو مەترسیشی هەیە هەر راستیەکە باشە، بانگی کردم وتی پارە، وتی کورە پارەی چی یە بەخوا نی یە، ئێستە من گیرم خواردووە هەر نازانم بۆ کوێش بچم، ملی گرتم و بردمی بۆلای سایەقەکە، زۆر خۆمم گوناح دەهاتە پێش چاو، بچوك و چڵکن و قژ هاتوو لەبەردەم سایەقێکی قەڵەوی بەرزو پاك و پوخت و غەبغەبەکەی بەسەر ریباتەکەیدا هاتبوو، لە سەرەوە بۆ خوارەوە سەیری کردم، وەك بڵێی کورە ئەم داماوە چی یە هێناویانە بۆلای من، بە جۆرێك نازانم فیز بوو یان بەزەیی چاوی بڕیوە چاوم و وتی بڕۆ خوات لەگەڵ. الحمدلله ئەو رێگەشم بڕی و توشی تاوانیش نەبووم.

برادەرەکانیش کە منیان دیتبوو، لە نێوان خۆیاندا وتبویان بەخوا فکرەکەی ئەو باشەو ئێمەش هەمان شێوە دەکەین، ئەوانیش سەرکەوتبوون، لە ناو پاسەکەدا

کوردێکی تورکمانی تێدابوو یارمەتی دابوون و ئاسانتر لە من گەشتن ئەوانیش.

غەریبی وانەی زۆرت فێر دەکات

فێربووم، بزانم هاوڕێی کێ دەکەم و تەزحیە بۆ کێ دەدەم.

فێربووم، لەوپەڕی ناخۆشیشدا سنورەکانی خوای گەورە نەشکێنم و پشت بەخۆی ببەستم

فێربووم، سەفەر توێشووی دەوێت، توێشووی زۆریش بۆ سەفەری قیامەت پێویستە.

زۆر شتی تر فێربووم.

===

لە قاوەخانەیەکی زۆر ڕاقی بچوك کەوتمە سەر ئیش لە ئەستەنبوڵ، شتەکانی زۆر کەم و پوخت و ڕاقی بوو، ئیشەکانیشی زیاتر بۆ ماڵان بوو، وەك کولێرە بەقیمە، جۆرە گۆشتێك پێیان دەوت تاندر، گۆشتی بەرخ بە گتەیی دەیانکردە ناو تەشتی مسی زۆر گەورەو دەیانخستە ناو تەنور شەوێك تا بەیانی، تامێکی ئێجگار خۆشی هەبوو، کەباب و شیرینی پاقلاوەی تایبەتیش هەبوو لە ژوورەوە، کاری من قاپ شتن بوو لەگەڵ

تێکردنی چای و شۆربا، زیاتر بۆ خۆمان بوو وەك لەوەی بۆ مشتەری بێت، کارەکەم ئاسان بوو وە زۆرکات هیچ نەبوو بیکەم، منیش قورئانێکم هێناو لەو کاتانەدا کە کارم نەدەبوو دەمخوێند، چەند گەنجێك کە ئیشی گەیاندنی خواردنیان دەکرد لەگەڵ پیاوێکدا بەناوی جەودەت وەستای کولێرە بە قیمەکە بوو، هەر باس و خواستی دونیایان دەکردو زیاتر سەرقاڵی باسی رابواردن بوون، منیش بەردەوام باسی دین و قورئانم بۆ دەکردن، سودی نەبوو لەگەڵیان بەڵام رێزێکی زۆر زۆریان لێ دەگرتم، جێگەکەی من لەگەڵ ئەمانە پێکەوە نوسابوو، شوێنی کەباب و نانخواردنەکە لە پێچێکدا بوو لە منەوە دیار نەبوو، وەستای کەبابەکە، هەمان برای وەستای کولێرە بە قیمەکە بوو، پێیان دەوت حاجی، بەڵام ئەو پێچەوانەی جەودەت پیاوێکی زۆر هێمن و بە ویقار بوو، رۆژێك بانگی کردم، وتی تۆ دەزانیت قورئان بخوێنیت؟ وتم بەڵێ، وتی با سەرسوك ببێت قورئانەکە بهێنەو وەرە بۆلام، عەسرێکی درەنگ مشتەری هیچ نەبوو بانگی کرد، رۆشتم بۆلای، وتی دەی قورئانەکە کوا بیهێنە،منیش

هێنام هەستاوە سەر پێی و کورسیەکی بۆ هێنام وتی دانیشەو بیخوێنە بۆم، وتم دەنگم خۆش نی یە! وتی قەینا دەمەوێت گوێم لە قورئان بێت، ببیستم راستەوخۆ، منیش دەستم کرد بە خوێندنی قورئانی پیرۆز هەروا بە دەنگێکی سادە، بینیم هەردوو دەستی لەناویەك داناوەو خستوویەتیە کۆشیەوەو ملی شۆڕکردبوو، بە جۆرێك بێدەنگ و خەفەتاوی بوو دەتگوت هەر ئەو کاتە کەسێکی نزیکی مردووە، زۆرم بەلاوە سەیر بوو، ئەوەندە کاریگەر بوو بە قورئانەکە، دەمویست بوەستم ئاماژەی دەکرد کە بەردەوام بم، تا خەڵك هات بەسەرداو جەوەکەی تێکدا، وتی هەرکات سەرمان چۆڵ بوو، قورئانەکە بهێنەو وەرە بۆلام، ئیتر بەو شێوە زۆرجار پێکەوە من قورئانم دەخوێندو ئەویش بە هەمان شێوە گوێی دەگرت. ئەو چەندێك سودی لە قورئانەکە وەردەگرت و پێی کاریگەربوو، منیش زۆر سودم لەو وەرگرت بەو شێوەیە بە خشوع و بێ دەنگیەوە گوێ لە قورئانەکە دەگرێت، رێك ئەو ئایەتەم هاتە پێش چاو کە خوای گەورە دەفەرموێت لە سورەتی ئەنفال ئایەتی ٢ (**إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ**

وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ)

واته مسوڵمانی راستەقینە ئەوەیە کە یادی خوای گەورە کرا خورپە بە دڵیدا بێت، وە کە ئایەتەکانی قورئانی بەسەردا خوێنرا ئیمانی زیاد بکات، وە پشت بەخوای گەورە دەبەستن.

عوسمان ئابیش خاوەنی قاوەخانەکە بوو، پیاوێکی زۆر تورەو بە پەلە بوو، هەردەم منی دەبینی هێمن دەبوویەوە، زۆرجار پێویستی بە چا بوو، کە دەهات دەیبینی قورئان دەخوێنم، بە دەست هێمای دەکرد کە بەردەوام بە خۆم چایەکە تێدەکەم.

بەو شێوەیە ماوەیەکی زۆر ژیانم گوزەراند لەگەڵیان و خۆشترین کاتەکانم بوو لە ئەستەنبوڵدا، دوای ئەوەی گەشتمە ئەوروپاو بووم بە خاوەن رەگەزنامەی ئەوروپی، سەفەری تورکیام کرد، رۆشتم بۆ هەمان جێگە وەك وەفایەك و وەك خۆشەویستیەك کە تا ئێستەش لە دڵمدا ماوە بۆیان، بەڵام زۆر بە داخەوە دیاربوو جێگەکە فرۆشرابوو، کەسانی تری تێدابوون، داواکارم لە خوای گەورە هیدایەتی جەودەت ئابی و

هاوڕێکانی دابێت و ژیانی هەموویان پڕبێت لە خۆشگوزەرانی.

فێربووم، نەخوێندەوار بە بچوك سەیر نەکەم، ئەو وانەی وەستایەکی کەباب بە بێدەنگیەکەی فێری کردم زۆرجار مامۆستاکانیشم فێریان نەکردووم.

فێربووم کاتەکانم بە فیرۆ نەدەم و هەردەم بە کەمیان نەزانم.

فێربووم ئەو خۆشەویستیەکی قورئان دەیخاتە دڵەکانەوە جیاوازە لە خۆشەویستیەکانی تر.

===

مانگی رەمەزان بوو سنورداشی تورکیا کراینەوە لە خاکی یۆنانەوەو بە ریسوای و برسێتی و هیچ دەرەتانێك گەشتمەوە ئەستەنبوڵ، چەند شوقەیەك هەبوو کوردی لێ بوون بەردەوام، دەمتوانی هەرچۆن بێت لەوێ جێگەی خۆم بکەمەوە بۆ خەوەکە، بە ترس و لەرزەوە چوون ئەمنیەتی نەبوو، ئەوەندە برسیم بوو نەمدەزانی کە دەبێت چ بکەم و لە کوێوە دەستپێبکەم، ئەم حیزبەی ئێستە لەسەر حوکمە ئەوکات ناویان فەزیلە بوو، یارمەتی هەژارو لێ قەوماویان زۆر دەدا،

ئەو کاتەش کە مانگی رەمەزان بوو بە چەندین شێوە بەربانگیان بۆ خەڵکی حازر دەکرد، ٢ جێگەم دۆزینەوە کە خواردنی بەربانگیان دەدا، یەکجار گرنگ بوو بۆ من و پێداویستی خواردنەکەی دابین دەکردم، یەکێکیان بە سەفەری دەیاندا بە خەڵك پێش بانگی ئێوارە، حسابی ئەوەیان کردبوو کەسەکە بیباتەوەو لە ماڵەوە بیخوات یان عائیلەش لێی سودمەند بێت، دانەیەکی تر لە مزگەوتدا بوو بۆ ئەوانەی ئامادەی مزگەوت دەبوون و لەوێ خواردنەکەیان پێشکەش دەکرد، منیش زوو دەرۆشتم بۆ خواردنە سەفەریەکەو دەڕۆشتمە سەرەوە بۆ ئەوەی زوو بەرم بکەوێت، وەرم دەگرت و دەمخستە ناو فانیلەکەم و بە قایشەکەوە دەوەستا نەدەکەوتە خوارەوەو قەمسەڵەکەشم دەدا بەسەریان، بە خێرایی دەرۆشتم بۆ ئەو مزگەوتەی کە خواردنی پێشکەش دەکرد، لەوێ تێرم دەخواردو نوێژەکانیشم دەکردوو دەگەڕامەوە، خواردنە سەفەریەکەش بۆ پارشێو هەڵم دەگرت، ئیتر ئەوەندە دڵم خۆش و مورتاح بوو وام دەزانی لە دونیا کەس نی یە خۆم نەبێت، کە دوو ژەم خواردنم دەست دەکەوت

ڕۆژانە، هەم بەربانگ و هەمیش پارشێو، الحمدلله م دەکرد هەردەم.

ڕۆژێك لە سەرەی وەرگرتنی خواردنی بەربانگدا بووم، هێشتا زۆری مابوو بۆ ئەوەی دەرگاو پەنجەرەکان بکەنەوە ئەوەی کە خواردنەکانیان لێوە پێشکەش دەکرد، منیش چاوم دەدا بەڵکو کوردێك هەبێت و بۆ بەسەربردنی کات و هەواڵی ڕێگاو ئەوانە قسە بکەین، هەر دوو نەفەر پێشی خۆم کوڕێك بوو هەندێك بە وردی سەیرم کرد دیاربوو ئەویش تێبینی ئەوەی کردبوو کە من کورد بم، وەلحاڵ کەوتینە قسەو یەکمان ناسی، وتی ناوم محمد ە و خەڵکی سلێمانیم، ئەی زۆر باشە کاکە محمد گیان کۆڵێ خۆشحاڵ بووم، دیاربوو ئیلتیزامی دینی هەیەو ئەویش بۆی دەرکەوت منیش هەمان شێوە، زیاتر دڵمان بەیەك کرایەوە، وتم لە جێگەیەکی تر خواردن دەدەن، ئەو دیاربوو وەك من زۆر خراپ نەبوو ئیشی دەکرد، ئەویش وتی ئەگەر ئیش هەبێت دەیکەیت، وتم ئەرێ والله هەر ئیشێك بێت بە مەرجێك حەڵاڵ بێت دەیکەم، وتی نەك حەڵاڵە بەڵکو خێریشە، وتم کارەکە چی یە، وتی ڕۆژی ١٢ سەعات

کارە بە ٥ ملیۆن، هەردوای ئیشەکەش یەکسەر پارەکەت دەدەنێ ناهێڵن ئارەقەکەت وشك بێتەوە، وتم کورە جا ئەوە کەرەمی خوایە لەم تورکیایەدا، چونکە زۆر کورد پارەیان دەخورا، ئیشەکەی خواردنی وشکە بوو دەخرایە ناو کارتۆنەوە بۆ ئەو کەسانەی کە زەمین لەرزە دایبوو لێیان، هەم حیزبی فەزیلە ئەو کارەی دەکرد، ئەم حیزبەی کە ئێستە پێی دەوترێت عەدالەو تەنمیەو لە ترۆپی دەستەڵاتدان، مەوعیدمان وەرگرت و سبەی زوو لەو جێگەی دەستنیشانی کردبوو پێشتر ئامادەبووم تا ئەوان هاتن، دۆڵمشێك بوو سەرکەوتین و بەرێکەوتین بۆ ئیش، بە دڵسۆزی و بێ گوێدانە هیلاکی کەوتینە ئیشکردن، بەیناو بەین ئیسراحەتی تێدابوو بە حوکمی ئەوەی ئیشمان لەناو خواردندا دەکرد زۆر شتیان دەهێنا، پسکیت و مورەباو پەنیرو ئەنواعی شت، کاتی نیوەڕۆش دەیان بردین بۆ جێگەی تایبەتی خواردنیان پێ دەداین، خواردی زۆر باش و موسەقەفانە، هەتا ئەو کاتە من فێری ئەوە نەبوو بووم بەو شێوەیە نان بخۆم، لەبیرم ناچێت لەپێشدا سوپیان هێنا، منی کرێکاری داماویش لە هەرکوێ پێشتر کارم

کردبوو لەفەیەکیان پێ دەدام بە خێرایی بیخۆم و بگەڕێمەوە سەر کار، چوزانم ئەمانە هیچ پەلەیان نی یەو جۆری خواردنەکەیان زۆرەو لە شێوازی مەتعەمی زۆر راقیدایە، زۆرم نان بە شۆرباکەوە خوارد، وتم با تەواو تێر بخۆم، نەمزانی ئەوە ستارتەرتە، دەری ئەوەی ئێستە پێی دەڵێن، من بە ستارتەر کوردەواری دەڵێ تنەم لە خۆم بڕی، هەر ئەوەندەم زانی برنج و دواتر گۆشت و ئەنواعی تەعامی تر هات، ئێستەش هەر بەلامەوە سەیرە نێوانی هاتنیان زۆر بوو، بەهەرحاڵ من تێر نیسکم خوارد، بەڵام وتم ئەمە وانەیەکی باشە بۆ رۆژانی تر، ئەو رۆژەمان تەواو کردوو یەکسەر پارەکەیان پێداین، ئەی خوا گیان شوکری تۆ ئەوە منم بووم بە خاوەنی ٥ ملیۆن، بۆ زانیاریتان ئەوکاتە ٦٠ ملیۆن ١٠٠ دۆلار بوو، لەبیرم ناچێت چوون مەعاناتم یەکجار چەشت پێوەی، وەجبەی دوای ئێمە هات بۆ ئیش، من وتم کاکە گیان لەگەڵ ئەم وەجبەشدا دەمێنمەوە ١٢ سەعاتی تر ئیش دەکەم، وتیان نابێت و ناتوانی دەکاتە ٢٤ سەعات و زۆرە، وتم خەمتان نەبێت، واللە زۆریش مورتاحم ئەوەتا خواردنی

باش دەدەن و ئێ یەکسەر پارەکەش دەدەن، ئەمە دەستی کێ دەکەوێت لەم غەریبیەدا، مامەوە بە هەمان شێوە ئەو وەجبەشم تەواوکرد، رۆژ بوویەوەو وەجبەکەی خۆم و دوێنی هەم هاتنەوەو کاك محمد یشی تێدا بوو، زۆر دڵم کرایەوەو وتم ئەم جارەش دەمێنمەوە، هەرچی وتیان شتی وا نابێت تۆ انسانی تۆ چیت، وتم نا نا خەمتان نەبێت، بووم بە ساحێبی ١٠ ملیۆن و لە شفتی داهاتووشدا دەستم کرد بە ئیش، ئەو شفتەش تا نیوە بە نیوە گیان بردم، دەیانزانی چیم بەسەرهاتووە، کوردەواری دەڵێ کافرم پێ مسوڵمان دەبوو، لە کوردستانیش خەڵك گلەی دەکرد دەیگوت مەلا عومەر لە ئەستەنبوڵە بۆ خۆی و هەواڵمان ناپرسێت، منی داماویش هەواڵی خۆشم نەدەزانی نەك کەس، وتیان کاکە بخەوە وەزعت تەواو تێك چووە، منیش هەر خۆم نەدەشکاندەوەو دەمگوت نا ئاساییە، وتیان کاکە ئیشەکەی تۆش دەکەین بەس یەك تۆز بخەوە، قەناعەتم هەر نەکرد تا نزیکی ٤ سەعاتێك کارمان مابوو، سەرسوك بوو، ئیتر هەر نازانم چۆن و لە کوێدا کەوتم و چۆن خەوم لێکەوت، دوای نزیکی ٢ سەعاتێك

خەبەریان کردمەوە، دیتم کارتۆنی دونیا بەسەرمەوەیە دیار نەماوم تێیدا، وتیان واللە تۆ هەر خوا پاراستویتی، وتم بۆ چی بووە؟ وتیان: پۆلیس دای بەسەر ئێرەدا بۆ خەڵکانی قاچاخ دەگەڕان و زۆریان گرتبوو، هەندێکیش هەڵهاتبوو هەر نەگەڕابوونەوە، چەند دانەیەکیش گەڕابوونەوە، ئەو شفتەشم تەواو کردوو بووم بە خاوەنی ١٥ ملیۆن، ئیتر رۆشتمەوەو هەر لە رێگەی کاك محمد ەوە کۆمەڵێك کەسی ترم هێنا بۆ ئیش، شفتێکی تر ئیشمان کرد و وەك جارانی پێشوو وتم هەم دەمێنمەوە، وتیان ئاساییە چوون ئیشەکە هەر خۆی زۆری نەماوە، تا دەوروبەری نیوەڕۆ ئیشمان کردوو تەواو بووین، ٨ ملیۆنم وەرگرت بۆ ئەو شت و نەقریبەن نیوە، بووم بە ساحێبی ٢٣ ملیۆن، ئیتر بە تەواوی بوژامەوەو هەم دیسان کەوتمەوە هەڵهەڵەی دەرچوون بۆ یۆنان، گشت پارەکەم دابە کۆڵە پشتیەك و هەندێك معەلەبات و پێداویستی رێگە، ئەوسا رێگە بە پێ بوو، رۆشتین و گەشتینە نوقتەی شاحینەو گیراین و هەم دیسان رێسەکەم بووبەوە بە خوری، ئەوەش بەشێکی کەم لە فلیمی غەریبی.

جا لێرەدا جێگەی خۆیەتی بڵێم، کەسانێك بەم دەردی سەریە گەشتنە ئەوروپاو نەهامەتی دونیایان بینی، کەچێ دەگەڕانەوە کوردستان وا فیزیان بەسەر خەڵکدا لێ دەدا دەتگوت لە سەر مانگ گەڕاونەوە، لەبیرم ناچێت یەکەم جارم بوو گەڕامەوە کوردستان ساڵی ٢٠٠٤ بوو، کابرایەکی ئەوەی پێی دەڵێن خارجی لە کوردستاندا هات بۆ ماڵمان لەگەڵ کەسێکدا، هەر کە دانیشت ئەوەی کە لە گەڵیدا بوو ٢ سەرینی خستە ژێری، چوون ئێمە قەنەفەمان نەبوو، کابرا ملوانکەیەکی لە ملدا بوو، هەندێك دەزوو نازانم تڕوتشقەڵەی تریشی پێوە بوو، دواتر وتم ئەمە کێ بوو، وتیان ئەوە خارجیە لە خارج گەڕاوەتەوە، لە بەریتانیایە بەریتانیا، دواتر گەڕامەوە بەریتانیا پرسیاری ئیش و کارو هونەری ئەو کابرام کرد، وتیان لە مەعمەلی مریشکدا ئیش دەکات، مەعمەلی مریشکیش ئیتر نازانم بڵێم چی یە هەر بۆنەکەی بەسە بۆ ئەوەی لەسەری نەڕۆم.

ئەوەش هەر جێگەی وتنە، لە کوردستاندا زۆرکەس کە دەزانێت کە خارجیت ئیتر بە چاوێکی دوژمنکارانە،

یان بەغیلی و زۆر شێوازی جۆراو جۆر تێیت دەڕوانن، کابرایەك پێی وتم کە دەچیتە دائیرە با نەزانن لە خارج بوویت، پێیان ناخۆشە، وتم دەی باشە بڵێم سنورداش کراومەتەوە ئیشەکەم رادەپەڕێنن، وتی بەخوا باشترە!

چەند خۆشە انسان لە قاڵبی انسانی خۆیدا بێت، چوون تەسەروفی وا هەیە حەیوانانەیە، بۆیە لە قورئانیشدا نمونەی ئەو جۆرە انسانانە بە حەیوان ناوبراوە، ئەوە بێ ڕێزی نی یە بە انسان، ئەوە انسان خۆیەتی خۆی وا سوك دەکات تا سیفەتەکەی حەیوانی بێت.

ماوەتەوە ئەوە بڵێم، زۆر گرنگە ئینسان خۆی لەگەڵ خوای گەورەدا ساغ بکاتەوەو هەردەم ئومێدی بەو هەبێت و شوکر بێت لەسەر نازو نیعمەتەکانی کە یەکجار زۆرن، الله لەو ئایەتەی کە دەفەرموێت لە سورەتی النحل ئایەتی ١٨ **(وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا)**

واتە ئەگەر بتەوێت نیعمەتەکانی خوای گەورە بژمێریت، لە ژمارەدا نایەت، وە بەرهەمی ئەو ئایەتە عەزیمەش کە لە سورەتی العنکبوت ئایەتی ٦٩دا

هاتووە بە چاوی خۆم دیومە کە خوا گیان دەفەرموێت **(وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا)** هەردەم سوپاس گوزاربە، خوایەك هەیە شایستەی ئەوەیە سوپاسگوزاری بیت، لە هەر دۆخێکی ژیاندایت، ئەگەر سوپاسگوزاری نەبێت، ئەوە کێشەکە لە خودی خۆماندایە کە خودا وەك خۆی ناناسین، چوون هەرکەس وەك خۆی بیناسێت رقی لێ نابێتەوە. ئاخر خوا گیان هی ئەوە نی یە، تۆ دانیشیت و رقەبەرایەتی بکەیت، دەبێت زۆر بە ئەدەب و دەستنوێژەوە قسەی لەگەڵدا بکەیت، دڵت لەگەڵ وشەکاندا تێکەڵ بێت بەرانبەری.

===

چیرۆکی نیسکێنەکان

سنورداشی تورکیا کراینەوە لە یۆنان و گەشتینەوە ئەستەنبوڵ، لەگەڵ چەند کەسێکدا بووین بە هاوڕێ و جێگەی خەومان هەرچۆن بێت کردەوە، ئیشمان دەست نەدەکەوت و پارەی ئەوەشمان پێ نەبوو خواردن بکڕین، کوڕێکی کەرکوکی بوو بە هاوڕێم، ئەویش هاوڕێیەکی هەبوو لە چێشتخانەیەك ئیشی دەکرد،

ڕێکەوتبوون هەموو شەوێك دوای ئەوەی چێشتخانەکە کاتی کارکردنیان تەواو دەبێت و پێش ئەوەی دایبخەن ئەو نیسکەی دەمێنێتەوە بیکاتە ناو سەتڵێك و بیدات بە ئێمەو نەیڕژن، ئێمەش دوو قۆڵی بە دەمە تەقە بەرێدەکەوتین بۆ هێنانی سەتڵە نیسکێنەکە بۆ شوقەکە بۆ خۆمان و هاوڕێکانمان، هەموو شەوێك ماوەیەك ئەوە ئیشمان بوو، ئەوەندە خۆش بوو کە دادەنیشتین و ئەو نیسکێنەمان دەخوارد، هەر کە سەتڵە نیسکێنەکەمان وەردەگرت وامان دەزانی ئیقامەی سیاسی وڵاتێکی ئەوروپیمان وەرگرتووە، چوون هەر بە ڕاستی برسیمان بوو، شتێکی ئەو کوڕەم لەبیر ناچێت، زۆرجار کارتی تەلەفۆنی دەبینی لەسەر جادەکان هەڵی دەگرتەوە، منیش دەمگوت ئەمەت بۆ چی یە، دەیگوت تەلەفۆنی بۆ پێ دەکەم تێیدایە ١ وەحدە یان ٢ وەحدەی تێدا ماوە، منیش دەمگوت جا ئەو ١ یان ٢ وەحدە بەشی قسەکردن ناکات، هەر ئەوەندە وتی بەڵێ یەکسەر تەواو دەبێت! زۆرجار بە دیاریەوە دەوەستام دانە دانە لە قلوبەکان تاقی دەکردەوە، هەبوو هەر نەیدەکرد هیچی تێدا نەبوو، زۆرجار هەبوو دیار

بوو تێیدا بوو هەر ئەوەندە دەیگوت، من ئومێدم لەگەڵتم ئیتر تەواو دەبڕا. وتم کاك ئومێد ئەمە مانای چی یە؟ نەیدەگوت، منیش لە ماناکەی تێنەدەگەشتم، دەشمگوت جا هەر باشە لە کەرکوك لای ئێوە تەلەفۆنێکی ماڵی هەیەو تۆ بەم شێوە بتوانیت دەنگی خۆتیان پێ بگەیەنیت، خۆ ئێمەی داماو لە گوندێکە ماڵمان بە گشت بناری بەمۆوە یەك تەلەفۆنی ماڵی تێدا نی یە، ئەوسا هێشتا موبایل نەهاتبوو، رۆژێك دیاربوو یەکێك لە کارتەکان تۆزێك وەحدەی زیاتری تێدابوو بەشی ئەوەی کرد چەند کەلیمەیەك قسە بکات، بەڵام خۆزگە ئەو کارتەش بەشی ئەوەی تێدا نەبوایە، تەلەفۆنەکەی داخست و دەستیکرد بە هات و هاوار و گریان و بێتاقەتی، منیش هەرچیم دەکرد ژیر نەدەبوویەوە، هێشتا لە رێگەبووین بۆ نیسکەکە، دوای ماوەیەك ژیر بوویەوەو وتی ئەو کچەی حەزم لێکردووە مارەیان بڕیوە، تەلەفۆنەکانی پێشووش کە دەمکرد دەمگوت لەگەڵتم بۆ ئەوەبوو بزانێت من هێشتا لەبیرمە، حاڵی زۆر خراپ بوو، وتی تۆ مەلایت مَخطوبة واتای چی یە؟ ئەو هەر ئەوەندەی وت، منیش دەمزانی هەرچۆن

بێت نایەوێت بڕوابکات و بۆ گومانێکیش بێت هەر دڵی پێ خۆش دەکات، منیش وتی کاکە گیان مخطوبة واتە داواکراوە، مەرج نی یە مارەبڕابێت، تۆزێك گەشبوویەوەو وتی مامۆستا بەراست، وتم بەڵێ قوربان هەروایە، بەیناو بەین هەر دووبارەی دەکردەوە، منیش هەندێك بۆم شەرح دەکرد بەڵێ بەڵێ بێ خەمبە هەروایەو ئێ خۆ کچ خەڵك هەر داوا دەکرێت، ناکرێت یەکێ داوای بکات و تۆ لێرە تەعزیە دابنێیت، زۆریش بەزەیم پێدا دەهاتەوە، بەیناو بەین هەر دووبارەی دەکردەوەو دیاربوو ئاگای لە خۆی نەبوو لەپڕ دەیگوتەوە، منیش زیاتر تەئکیدم دەکردەوە تا نیگەران نەبێت، ئیتر بە رەحەتی نیسکێنەکەمان خوارد. دوای چەند رۆژێك کەمە کەمە وتم لەوانەیە دیاریشیان کردبێت، وتم با ئامادەیی ئەوە ببێت ئەگەر فعلەن شوی کردبوو نەبێت سەدمە بۆی و رابێت لەگەڵی.

جارێکیش سنورداشی کوردستان کراینەوە لە تورکیاوە، لە دهۆك شەوێك ماینەوە، بەحاڵێکی زۆر خراپەوەو جێگەیەکی زۆر خراپ، وەك بڵێی جێگەکە تایبەت نەبێت بە زیندان و مورەتەب نەبوو، پێم وابێت

هەر مەخزەنێك بوو، بەهەرحاڵ شەومان كردەوەو
دەیانگوت دەبێت ئیلا پارەی پاس كۆبكەنەوە تا
هەولێر، ئێمەش هەبوو پێی بوو بەڵام زۆربەی پێی
نەبوو، وتم كاكە گیان توركیا لە وانەوە بە پاس تا
ئیبراهیم خەلیل هێناوینی بەبێ پارە ئەوەی پێی نەبووە،
ئەوان كە توركن ئێ ئێوە كوردن بۆ باوەڕمان پێ
ناكەن، ئیتر چاریان نەما بەو بڕە پارەی كە كۆكرایەوە
قەناعەتیان كردو وتیان سەرە بگرن بۆ ناو پاسەكە،
یەكێ ٢ سەمونیان پێ داین كە بۆ ناو پاسەكە
دەڕۆشتین، جا لەگەڵ ئەوەی ٢ سەمونەكەیان پێ
دەداین دەیانگوت دوعا بكەن بۆ شەهیدەكان، منیش
گوتم قوربان گیان بە سەمونی وشك دوعا ناكرێت.
شەوێك لە ئاسایشی گشتی ماینەوەو بۆ بەیانیەكەی
نیسكێنەیان بۆ هێنایین، ئەوەندە برسیمان بوو بوو،
نیسكەكەم خوارد وامدەزانی بە رەسمی لە مەتارەوە
هاتوومەتەوە ئەوەندە دڵم خۆش بوو.
ئەوەشی لەبیرم ناچێتەوە دراینە ئاسایشی كەركوك، لە
سەربانێك هەموومانیان دانیشاند رێك وەك دیل خۆمانم
دەهاتە پێش چاو، كابرایەك هاتە سەرەوەو هەردوو

دەستی کردبوویە ناو یەکداو بە لوتبەرزیەکی زۆرەوە چاوی دەگێڕا بەناومانداو لە ڕاستەوە بۆ چەپ دەڕۆشت، لە ناکاو دەستی بۆ کەسێك درێژ دەکردو دەیگوت تۆ چەندەمین جارە سنورداش بکرێیتەوە، بە گشتی هەمووی هەر دەیگوت یەکەم جارمە، دواتر وتی کێ هەر حیزبێکی ترە جگە لە پارتی؟! کەس قسەی نەکرد! منیش دەستم بەرزکردەوەو وتم من پارتی نیم! کابرا وشك بوو چاوی بڕیوە ناوچاوم بە قینەوە! منیش دەستم هەر بە بەرزکراوەیی ڕاگرتبوو، دوای تۆزێك وتی باشە دەستت داگرە دەستت داگرە، دەبوو کەسێك ببێتە کەفیل تا بەرببیت، من کەفیلم ئێجگار زۆربوو، خزممان زۆر بوو لەناو پارتی لە هەولێر بە تایبەت ئەو کاتە ئەو کاتە بوو کە پارتیەکان لە سنوری یەکیەتی هەڵهاتبوون بۆ هەولێر، ئەو شەوە هەر لە سجن هێڵامیانەوە دیاربوو وەك عقوبەی ئەو قسە بوو، یەکێ لە خزمەکانم وتی برا گیان بەخوا لای پارتی هەر حیزبێکی تر بیت هەر حسابی جەلالیت بۆ دەکات، منیش وتم دەی برا گیان خۆ ئێمە لە شەڕدا نەگیراوین ئەوە کەی پرسیارە ئێمەی داماو سنورداش کراوینەتەوە

برسیمانەو، کورە ئێستە هەر لەبیری ئەوەشداین بە چ

روویکەوە بۆ ماڵ بڕۆینەوە.

پێش چەند ساڵێك لە سەفەرێکدا گەشتمە لەندەن، برایەك

کە هەر لە رێگەی فەیسبوکەوە دیاربوو زۆر

موتابەعەی کردبوو، لێم ئاڵا وتی دەبێت هەر بتان بینم،

لای من زۆر ئەزیەت بوو، چوون سەفەری ترم زۆر

هەبوو، بەڵام ئەو زۆر بە جدی و یەکجار پێداگری

دەکردو دەیگوت لە هەر جێگەیەك بیت خۆم بە تەکسی

دێمە شوێنتا، منیش وتم مادام وەعدم دا ئەزیەتت نادەم

لە هەرکوێ بیت خۆم دێم بۆلات، پێویست ناکات

تەکسی، تەکسی بەسەر ئەرزدا دێت و قەرەباڵغە من لە

ژێر ئەرزەوە دێم بۆلات، بە میترۆکان، دوای

تەواوکردنی گەشتەکەم لە بەریتانیاو پێش سەفەر بۆ

وڵاتی تر یەکمان دی و رۆشتمە ماڵیان و میواندارێکی

بێ وێنەیان کردم کە هەرگیز لەبیرم ناچێت چ

خانەوادەیەکی بەڕێز بوون، بۆم دەرکەوت لە برایانی

بزووتنەوەی ئیسلامیە، هەروا باسی بارودۆخی

سەحوەی ئیسلامی هاتە ناوەوەو باسی رابردوو تا

ئێستە، وتی وەزعی بزووتنەوە چۆنە تۆ لە کوردستان

دەژیت؟ منیش وتم والله بڵێم چی، ماوەیەك پێش ئێستە هەروەك چۆن تۆ ئێستە داوات کرد یەك ببینین برایەکی ترم دی، ئەو ئیشی مەڵبەندی بزووتنەوەی هەبوو وتی با پێکەوە بچین، منیش وتم زۆر ئاساییە، رۆشتین و لەوێ دەمەتەقەیەکمان کردوو نیسکێنەیەکمان خوارد، هەر وتم نیسێکێنە دەستی کرد بە پێکەنینێکی زۆر، دیاربوو یادگاری زۆری لەگەڵدا هەبوو، وتم چی یە؟ بۆ وا پێدەکەنی، وتی بەو خوا بزووتنەوە بشرۆنە ئەمەریکا واز لەم نیسکێنە ناهێنن، منیش کردم بە سوعبەت وتم جا با باشیش بزانیت نیسکێنەکە هیچ هونەرێکی تێدا بەکار نەهاتبوو، هەر زۆر سادەو ئاسایی، وابزانم پیازیشی تێدا نەبوو، جا نازانم ئێمە کە نیسکێنەش دەکەین بۆ وەك تورکەکان نایکەین کە دەست و دەمی پێوە دەخورێت.

تێگەشتم گەر نەمتوانی دڵی کەسێك بەچاکی رازی بکەم، داوای کاری دڵی لێ نەکەم، وەك ئەزیەت و برسێتیەکەو داوای دوعای خێرکردن!

فێربووم کە چارەنووسی خۆم نادیارنەبوو کەسێکی تریش بێ چارەنەکەم، وەك کاك ئومێدو دڵدارەکەی.

فێربووم ئەو خۆشەویستیەی دین دروستی دەکات زۆر جیاوازەی لە خۆشەویستیەکانی تر، وەك ماڵ براکەی لەندەن.
تێگەشتم نیسکێنە خواردنی هەژارەکانە بەڵام دەکرێت شیوازی لێنانەکەی بگۆڕیت بەشێوەیەك لە خواردنی دەوڵەمەندەکان بچێت.
دەکرێت تۆی خوێنەریش وانەی زیاتر لە ئەزمونەکان وەرگریت.

===

غەریبی ئەحساسێکە زۆرجار شیکردنەوەو تێگەیاندنی بەرانبەر ئەوەندە ئەستەمە بێ دەنگی لە ئاستیدا باشترە، لە لۆمەو هەڵە تێگەشتن گەڕێ، تۆ نەتوانی خۆت رازی بکەیت ئەو هەمووە خەڵکەت لەکوێ بۆ رازی دەکرێت.
نەوەدەکان بوو ماڵمان لە لادێ بوو، باوکم خاوەنی مەڕوماڵات بوو، پیاوێك رێگەی کەوتە لادێکەمان و بەدوای شوانیدا دەگەڕا!
ئێمەش لەو کاتەدا شوانمان پێویست بوو، بە خۆشحاڵیەوە پێشوازیمان لێکرد، ئەویش دڵخۆش بوو

که هەر دەستبەجێ ئیشی دەست کەوت، شەو میوانیەکی زۆرمان هات و دەمەتەقەیەکی خۆش دروست بوو، کابراش زۆر دڵخۆش دیاربوو که ڕێگەی لە شوێنێکی باش کەوتووە.

عادەتی باوکم وەهابوو زوو هەڵدەستاو حەیوانەکانی دەبرد بۆ لەوەڕ نزیکی ماڵ تا شوانەکە زیاتر بخەوێت و دواتر که هەستا بە ئیسراحەت نان و چا بخوات ئەوسا بچێت، کابرا هەستاو نان و چای خواردو منیش لەگەڵی ڕۆشتم تا باوکمی نیشان بدەم چوون یەکەم ڕۆژ بوو نە شارەزا بوو، هەر لە ماڵ دەرچووین کابرا بە بێدەنگی ملی ڕێگەی گرت و بە جادەکەدا ڕۆشت بەرەو گەراج، منیش وتم خاڵۆ گیان لێرەوە لێرەوە! هیچ گوێی بە من نەداو هەتا لاشی نەکردەوەو ڕۆشت، منیش واقم ورما بۆ ماوەیەك بە حەپەساوی سەیرم دەکرد که بە ڕاستی دەرواو هەروا وردە وردە دوور دەکەوێتەوە! دیاربوو لە دوورەوە باوکیشم مولاحەزەی کردبوو، ڕۆشتم بۆ لای باوکم و وتم باو کابرا ڕۆشت ها دەبینی گەشتە لای تەنکی ئاوەکە، چاوەڕێم کرد زۆر توڕە بێت لێی! وتی لێی گەڕێ قەینا، دەستی کرد

به باخەڵیاو هەندێك پارەی پێدام و وتی راکە بیگەیەنە پێی نەوەك بێ پارە بێت.

منیش زۆر بە خێرایی گەشتم پێی و پارەکەم پێدا، وەریگرت و هیچ قسەی نەکرد.

بیرم دەکردەوە باوکم خۆی بچێت و رێگەی بگرێت و خراپ تەریقی بکاتەوە.

بەڵام بەو هەڵوێستەی هەم وانەیەکی گەورەی فێری من کرد، هەم گومانم نیە ئەو کابراش وانەیەك فێربووە، هەم ئەجرێکی گەورە بۆ باوکم نوسراوە.

ئێمەی خوێندەواریش ئەمڕۆ زۆر جار لەسەر شتێکی سادە کۆمێنت بە دوای کۆمێنتا دەچینە خوارەوەو لە کۆتایدا نە هیچ لایەك قەناعەت دەکات و رق ئەستوریش دەبین بەرانبەر یەکتر.

چەند پێویستمان بە حیلم و لێبوردەیی هەیە زیاتر لە زانست، ئاخر زانستی ئەمڕۆ زۆرجار جورئەتی دەمدرێژی و لە خۆ دەرچوونت پێ دەدات گەر وریا نەبیت.

بەلامەوە سەیر بوو بۆ باسی ماستەرو دکتۆراکەشم سەرپەرشتیاری بەحسەکە دەیگوت دەبێت نەقد لە

زاناکانیش بگریت و رەئی خۆت لە کۆتایدا سەرخەیت کە تۆ شتێکت پێیە پێچەوانەی ئەوان و تێگەشتنی تۆ بۆ ئەو باسە قوڵترەو ئەوان پەیان پێ نەبردووە، هەربۆیە هەندێك کەس زۆر زیاتر پێی خۆیان لە بەڕە درێژ دەکەن و نەقد هەتا لە خوای گەورەو پێغەمبەرەکەش دەگرن، دەکرا ئەنجامی ئەو هەموو کێ بەرکێیەش هەر بە بێدەنگی چارەسەر بکرێت نەك هەڵیت و پڵیت!

ببورن نەك زۆر بڵێی.

رەحمەت لە پێغەمبەرەکەمان کە فەرموویەتی(هەرکەس باوەڕی بەخواو رۆژی دوایی هەیە یان چاکە بڵێ یان بێدەنگ بێت).

===

سنورداشی تورکیا کراینەوە لە یۆنانەوە، دواتر ناردینیانەوە بۆ ئەستەنبوڵ، ئەوکاتە دەنگوباسی ئەوە هەبوو کە لە گەراجی ئەستەنبوڵدا پۆلیسی زۆری لێیە، کە گیرایشی لەوێ سنورداشی کوردستان دەکرایتەوە، ئێمەش چوار کەس رێکەوتین لەسەر ئەوەی بە خێرایی تەکسی بگرین کە پارەشمان پێ نەبوو، بەڵام ناچاری و ترسی گیران و رەنج بە باداچوونێکی زۆر، هەروامان

کرد تەکسیمان گرت و دواتر رامانکرد، ئێمە لە بنەڕەتدا خراپەکار نەبووین و تەماحی پارەی تەکسیەکەمان نەبوو، بەڵکو هەر بە راستی ئەو پارەیەمان پێ نەبوو، زۆریش ناخۆشە حەقی کەسێکت بکەوێتە لاو نەتوانیت بیدەیتەوە، کابرا چەند دڵی بەوە سوتابێت کە پارەی وەرنەگرت، من زیاتر دڵم سوتا کە پارەمان پێ نەدا، ئەم دڵ سوتانە عەزابی دونیاییە، دەبێت عەزابی قیامەتی چۆن بێت!

===

هەر لەسەرەتای رۆشتنمان بۆ سەر ئاوی یۆنان لە تورکیاوە، ئافرەتێك پێی هەڵپلاو کەوت، پێویستی بە یارمەتی هەبوو کە دووکەس بچێتە ژێربالًی و رایکێشێت، خەڵکی منی بە مەلا بانگ دەکرد، ئەویش هاتە تەنیشتمەوەو وتی توخوا مامۆستا گیان دەستم لێ بەرمەدە، ئای کە دڵم بۆی سوتا، تەزویەك بە گیانمدا هات کە چۆن بتوانم ئەو ئامانەتە خواییە بپارێزم، سیقەیەك بەهۆی ناوەکەمەوە بۆی دروست بوو یەکسەر، وەك خوشك و دایکی خۆم یارمەتیمدا، لە رێگە قاچاخچیەکە تەماحی تێکرد، من ئەوکات زۆر

هەستم بەو شتانە نەدەکرد چوون هێشتا دونیای چاوی تەماحم نەدیبوو، زوو زوو دەیدا بە گوێمدا کە لێی دوورنەکەومەوە، منیش دەمگوت خەمت نەبێت و هەروا دەکەم، کە بە سەلامەتی گەیاندمانە دەستی مێردەکەی لە یۆنان، وامزانی شاخێك لەسەر شانم هاتووەتە خوار، چەند گرنگە بەردەوام ئاگامان لە خۆمان بێت، جگە لە خواو دەستەڵاتەکەش خەڵکی تریش دەمانبینن.

زۆرکەس لە غەریبیدا فێری بێ شەرمی بووە، لەوەش خراپتر خراپەکانیشی بەدەم دوکەڵی نێرگەلەوە بەلایف خۆی بڵاوی دەکاتەوە، چەند گرنگە پارێزگاری لەو ئەمانەتە بکەین کە بەسەر شانمانەوە.

===

لە رێگەی یۆنان زۆر برسیما بوو هیچمان پێ نەمابوو بۆ خواردن، بێستانێك کە کاتی نەمابوو بەهۆی زستانەوە رۆشتینە ناوی، لەبیرم ناچێت هاوڕێیەکم وتی واللەی ٩ تەماتەم خوارد ئەوسا زانیم تەماتەیە، ئەوەندە هەستمان نەمابوو، چوون تەماتەکەش هەم کاڵ بوو، هەمیش قوڕی پێوەبوو، چوون شەو بوو بەهۆی

تاریکی و ترس و برسێتیەوە دەرفەتی شتن و هەتا بیرکردنەوەش نەبوو، کەچی هەم ئەم ئینسانانە دەبینی دواتر زوو لە خۆی دەگۆڕێت، نیعمەتەکانی خوای لا بچوك دەبێتەوە، خۆی لا گەورە دەبێت!

سەیرە...بەراستی سەیرە...

===

جوانیەکانی ژیان ئێجگار زۆرن، ئێمە تەنها کێشەکانی دەبینین، کەسێك دانێکی دێشێت لە ٣٢ ددان، تەنها باس لەو دانە دەکات کە دێشێت، ناڵێ سوپاس بۆ خوا ٣١ دانی تری ساغم هەیە، ئاڵەماتێك دەگرێت ژیانی لێ دەبێت بە دۆزەخ، هەتا گەر شێرپەنجەش بگرێت دەبێت جوانیەکانی دوای ئەم ژیانە ببینێت، ئاخر ئەوە چ بەسەرکردنەوەیەکە خودا بە هەموو کەسی نابەخشێت، ئەی ئەوە گرنگ نی یە بزانیت مردنت ئێجگار زۆر نزیکە، ئەی ئەگەر لە ناکاوێکدا بمریت و خۆت بۆ دوای مردن حازر نەکردبێت، ئەوە بەدبەختی تەواوە، نەك ئەم ژیانە کاتیە.

غەریبی دەبێت ئەوەت پێ ببەخشێت کە هەر خودی

ژیانەکەش غەریبی و کاتیە، رۆژێك دێت بەجێی دەهێڵین، ژیانی حەقیقی لە دوای مردنە، بەقوربانی قورئان بم کە چەند جوان وێنای کردووەو دەفەرموێت:
(وَمَا هَٰذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ ۚ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ) سورەتی العنکبوت ٦٤

===

ئێمە کێشەمان لەگەڵ خودی خۆمان هەیە پێش کۆمەڵگە، نابینی رۆژانە چەندین جار لەگەڵ خۆماندا بەشەڕ دێین، جا کاتێك بە خۆمان نەوێرا، ئەوسا بەردەبینە کۆمەڵگە، هەشە لەگەڵ خانەوادەو منداڵەکانیدا بەشەر دێت و دواتر ئەویش دەگوازریتەوە بۆ کۆمەڵگە.

چ عەجەب ئەوەی لەو نێوەندەدا شەڕی پێ دەفرۆشرێت نازانێت لە پشت شەڕەکانەوە چ دەگوزەرێت.

===

ئاهوناسۆرەی غەریبی کەمتر نی یە لەو دایکە جەرگسوتاوەی هەردەم گڕی ناخی لە روومەت و فرمێسکەکانیدا بەدەر دەکەوێت.

===

ئێمە توێژەری کۆمەڵایەتیمان نی یە تا تویژینەوەی واقعبیانە لەسەر دۆخەکان بکات، ئاخر نان هێشتا بەسەر هەست و سۆزدا زاڵە، بەلاتانەوە سەیر نەبێت هەتا خودی توێژەر لەبەر نانەکە توێژینەوەکەی لاربکاتەوە بەو رێگەدا کە لە ناخیدا باوەڕێ پێی نی یە.

===

دەبینی کەسێك دەگری و هەنسکی دەوروبەری گرتۆتەوە، کە پرسیاری لێ دەکەیت؟ دەڵێ هیچ نی یە! ئاخر نازانین بە کامیان باوەڕ بکەین.

===

دەبێت چ هۆکارێکی گەورە لە پشت غەریبیەوە بێت، کە تۆ هەرچیت هەیە پشتی تێبکەیت و لە کۆمەڵگەیەکدا خۆت ببینیتەوە هەتا نەتوانی حاڵی خۆتیان بۆ بەیان بکەیت، بەڵام خۆشبەختانە لە دونیای دەرەوەدا بەبێ قسەکردن حاڵەکەت تێدەگەن، چ عەجەب ئێمە خۆمان لە خۆمان تێناگەین کەچی ئەوان لێمان تێدەگەن.

===

چەند سەختە زوو ئامانجەکانت لەبیر بچێتەوە، غەریبی بچێژیت و لە هەمان غەفڵەت و بازنەی پێشووشدا بخولێیتەوە.

===

گەر غەریبی ئەوەت پێ نەبەخشێت کە لێت سەندرابوویەوە، ئەوا خۆڵکردنە چاوی خۆتە یاریەك لەگەڵ خۆت بکەیت دواتر دۆڕاوەکەی هەر خودی خۆتی، بەڵی خودی خۆت، تەنها و تەنها خود خۆت، خۆت، خۆتم وت خۆت.

===

سەردانی برایەکم کرد لە یەکێك لە وڵاتە ئەوروپیەکان، دیاربوو لەو نزیکانەدا رۆشتبوو بۆ حەفلەیەکی یەکێك لەو گۆرانی بێژانەی کە حەفلە ساز دەکەن و خەڵکی دەچن بۆ هەڵپەڕکێ و کات بەسەربردن، وتی رۆشتووم بۆ حەفلەیەکی واو زۆر خۆش بوو! منیش هیچم نەگوت هەر وتم بەڵێ، دوای ماوەیەك وتی حەفلەکە باش بوو! منیش وتم بەڵێ، هەروا زوو زوو باسی حەفلەکەی دەکردەوە، وەك وابێت حەزی دەکرد منیش قسەی لەسەر بکەم، لە کۆتایدا وتم هەر بەراست تۆ

رۆشتوویت بۆ ئەو جۆرە حەفلانە؟! وە هۆکارەکەی چی بوو؟ زۆر بەراستگۆی و بە ئەدەبێکەوە وتی کورە مامۆستا توخوا ئەگەر مەسەلەی بێتاقەتی و غوربەت نەبێت ئەو جێگانە کەی جێگەیەکە من بچم بۆی! وتم ئەمە راستیەکەیەتی.

کە فەراغی رۆحی دروست دەبێت ئینسان پەنا بۆ هەرجێگەیەك دەبات بۆ بەتاڵ کردنەوەی، باشترین جێگە بۆ پڕکردنەوەی فەراغە رۆحیەکان مزگەوتەکانن، خۆ گەر مزگەوتیش نەبێت یان زۆر دووربێت، دەتوانیت گۆشەیەکی ماڵەکەی خۆت بکەیت بە مزگەوت، وێنەیەکی قیبلەی پێدا داکوتەو بەرماڵێك دابخە، ئیتر مزگەوت هەی مزگەوت، با جێگەکە بچوکیش بێت بە عیبادەت و پارانەوە گەورەی بکە.

===

لە وانەی ئابوری لە زانکۆدا لەبیرمە مامۆستا نمونەیەکی بۆ باسکردین کە کەسێك بەناوی حی بن یقظان کەوتووەتە جەنگەڵێکەوەو توانیویەتی بە تەنها لەو جەنگەڵەدا خۆی بژێنێت، لەو داروبەردو قوڕە جێگە بۆ خۆی دروستبکات و بژێوی بەدەستبهێنێت، لە

کاتێکدا هیچ هاوکاریەکی نەبووە، جگە لەو جەنگەڵە خۆ رسکە خواییە نەبێت.
کەچی دەبینیم کەسانێك لەوپەڕی وڵاتانی پڕ شارستانیەتدا دەژین و ناتوانن خۆیان بژێنن، پاڵیان لێ داوەتەوەو وەك رەجەب دەیانەوێت هەنجیرەکە بکەوێتە دەمیان، جا چ هەنجیرێکیش؟ دەیانەوێت ئەوەندە گەورە بێت دارەکەش هەڵی نەگرێت، بیر لەوە ناکەنەوە ئەگەر هەنجیرێکی لەو شێوەیە بکەوێتە خوارەوە لە پێشدا دەمودانی خۆی دەهەڕێت. چەند بەزەیم بەو کەسانەدا دێتەوە کە قومار دەکەن، جا لەگەڵ کێشدا، لەگەڵ جیهازدا، بە هەموو ئەقڵێکیان وا دەزانن دەیبەنەوە، وا دەزانن ئەوانەی ئەو جیهازەیان دروستکردووە لەمان گەمژە ترن.
وڵاتە زلهێزەکان بە هەموو توانایەکیانەوە دەچن بۆ ئەفریقاو وڵاتانی دوور، شاخ دەتوێننەوەو دەیبێژن بۆ وردە وردە ئاڵتونێك کە دەستیان دەکەوێت، کاکیشم بە هەزار قەرزو قۆڵەو پاڵ دەگاتە ئەوروپاو دەیەوێت شاخی ئاڵتونی بۆ دەربچێت.

وەهمی بندیواری و دەستکەوتی زۆرو بێ هیلاکی چاك سەری ئەو عالەمەی لە قوڕناوە.

نازانم ئەو خەڵکە بۆ هەر هەڵپە دەکات، خۆ تەنها ماوەیەك زۆریش بخوێت هەمووی دەبێتە نەخۆشین و دەلکێت بە گیانتەوە، دواتر دەبینی بە پارەش زۆرجار لێ نابێتەوە، یان کە لێشی دەکەیتەوە دەبیت بە کەسێکی صەناعەو گاڵتەت پێ دەکەن و دەڵێن تەجمیلی کردووە، چەند گرنگە هەر بە سروشتی گەورە بیت نەك بە دەرمان و تەکنەلۆژیا، خۆ خۆشمان ئەوە دەزانین، ئەوە نی یە شتە سروشتیەکان نرخیان زیاترە، لە خواردندا بەدوای باشتریندا دەگەڕێین و ١٠٠ نەوعی هەنگوین دەناسین کە ئەسڵ نی یە، کەچی خۆمان ناناسین کە بە ئەسڵی نەماوین.

هەرگیز بۆ دونیا سروشتی خۆت مەگۆڕە، ئەو کەمەی کە دەستت دەکەوێت ئاقڵانە بیخۆیت بەشت دەکات، ئەو زۆرەی دەستت دەکەوێت زۆرجار ئەقڵیشت لە دەست دەدات، خۆ قورئان ئەمەشی بۆ باسکردووین بەڵام لەوانەیە لەبەر ئەوەی وەك دەڵێن عەرەبیە لێی تێنەگەشتبین.

(كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَيَطْغَى* أَنْ رَآهُ اسْتَغْنَى) سوره العلق ٦-٧
نەخێر مرۆڤ یاخی دەبێت، کاتێك دەبینێ کە دەوڵەمەند بووە.

مەسولەکانی خۆمان سەردەمانێك نەك خاکی بوون، بەڵکو تێکەڵی خاکەکەش بوون و هەتا قاتی خاکیشیان لەبەر دەکرد، بەڵام چوون بە سروشتی دەوڵەمەند نەبوون، ئێستە لە هەموو شتێك دەچن لە مرۆڤ نەبێت.

تۆش سەربەستیت چ جۆرە بونەوەرێکی خوایی هەڵدەبژێریت، بۆ خوای گەورە فەرق ناکات چوون خوای گەورە هەم مرۆڤ هەمیش ئەنواعی حەیواناتی هەیە، بەڵام بۆ تۆ زۆر فەرق دەکات لەوەی مرۆڤێك بیت نەك دڕندەیەك.

===

کابرایەك هیچ حەرام و حەڵاڵی نەدەزانی و بە هەموو شێوەیەك هەڵپەی پارەی دەکرد! وتم بۆ وا دەکەیت و ژیانیشت لە خۆت تێکداوە؟ وتی لەبەر ماڵەوەمان لە کوردستان.

وتم دەگێڕنەوە ئافرەتێك هەبووە بەد رەوشت بووە، ئەو پارەش کە دەستی کەوتووە داویەتی بە هەژارو لێقەوماو، پرسیاری لە مامۆستایەکی ئاینی کردووە کە ئایە ئەم کارە ئەم دەیکات چۆنە؟ مامۆستاکەش لە وڵامدا وتبووی جا بەخوا دایکی دایکەکەم تۆ هەر ئەزیەتەکەت بۆ دەمێنێتەوە.

===

لە بواری مامەڵەو کڕین و فرۆشتندا زۆرجار کە نرخ لەسەر شتومەکێکت دادەنێیت و زۆر گران بێت خەڵکی دەڵێ کاکە تۆ قەستت ئەوەیە نەیفرۆشیت.

ئەوە گەر بۆ شتومەکێکی خۆشەویستی دونیایی بێت، ئەی دەبێت ئینسان بۆ خودی خۆی چۆن بێت و چ نرخێك بۆ خۆی دابنێیت؟! با ئەوەندە گران بن هیچ کەس نەتوانێت بتان کڕێت، ئینسان بە هەرچەند خۆی بفرۆشێت هەر دۆڕاوە، چەند خۆشە نرخەکەت ئەوەندە زۆربێت کەس توانای هەتا مامەڵەشی نەبێت لەگەڵتدا، ئەوسا تۆ هەم دەوڵەمەندترین کەسیت و هەمیش بە بەنرخی دەمێنیتەوە.

بەڵام زۆرێك ئەمڕۆ خۆی هەڕاج کردووە، ئەوەندە

خۆی بە هەرزان دەفرۆشێت پیاو دەکەوێتە گومانەوە کە دیارە ئەمە کەڵکی هیچی نی یە گەرنا بۆ ئەوەندە هەرزانە، لە دونیای ئەمڕۆدا مامەڵە کردن بە مرۆڤەکانەوە خراپترین جۆری سەوداو کڕین و فرۆشتنە، جۆرێکی یاسای بۆ دانراوەو لایەنی ئەمنی بە جدی کار بۆ رێگەگرتن دەکەن لەو مامەڵانە، بەڵام زۆرینەی زۆری مامەڵەکان لە بازاڕی ئازاددایەو نەك بە تاك و کۆ، بەڵکو بە کۆمەڵ مرۆڤەکان بە زیندووی جینۆساید دەکرێن، عەجەب خۆشیان بە خەندەوە سێڵفی لەگەڵ سەیدەکانیاندا دەگرن و شانازی بە بەردە بوونیانەوە دەکەن.

===

ناودارو کەسە زۆر دیارەکانی جیهان لە یەك کاتدا دوو ئیش دەکەن، ئیشێکیان وەك بەدەستهێنانی داهات و ئیشێکیشیان وەك خێرخوازی.

لای ئێمە هەیە دوو ئیش و بگرە زیاتریش دەکات و هیچی نیە بۆ کۆمەڵگە،هەشە دوو کاری خێری یان بگر ە زیاتریشی هەیە بۆ کۆمەڵگە کەچی هیچی نیە بۆ خۆی و ماڵ و منداڵی.

هەوڵبدە بە پارسەنگی هەردەم سەرچاوەی بژێوی و هەمیش کاری خێریت هەبێت.
مەرج نیە کەسێکی ناوداری جیهانی بیت بەڵام پیشەکانت هەمان پیشەی گەورەکانە.

===

خێزانی کورد لە نێوان کوردستان و هەندەراندا

گەرچی خێزانی کورد لە کوردستان یان هەندەران لە رواڵەتی هەڵگری بیروباوەڕ و فکرو ئایدۆلۆژی جیاوازدا بە جیاوازیش ببینرێت، بەڵام زۆرینەی خواستەکانمان بە تایبەت خواستی خێزانی هەمووی هاوبەشە،هەتا لەگەڵ زۆر لە ئەوروپیەکانیشدا، ببینن کەسێکی دیندارو پارێزکار لەگەڵ کەسێکی ئاسایی یان کەسێکی دژ بە بیروباوەڕ گەرچی بەیەکیشدا هەڵشاخن و لەبەرنامەکانی تەباو ناتەباش بەرانبەری یەك بگرن، بەڵام ناتوانن هیچکامیان قبوڵی ئەوە بکەن لە دەرەوەی ئەو بازنە شەرعی یە یان کۆمەڵایەتیەی کە چەسپیوە پێچەوانەبن، ئەڵبەت ئەمە مێژووەکەشی زۆر لە تەمەنی ئیسلام درێژترەو تا ئێستەش لە رۆژئاواو لە خێزانە تەندروستەکاندا پارێزگاری لێ دەکرێت، مەگەر

ئەوەی ئیتر لە دەستچووەو چاری نەماوە، لەگەڵ خێزانێکی ئەوروپیدا دابنیشەو بە هێمنی ئاڵوگۆڕی ژیانی خێزانی لەگەڵدا بکە، دەبینی وەك ئێمە خەمی خێزان و منداڵەکانی هەیە، هەتا زۆری گوندی بەلاوە باشترە، چوون کۆنترۆڵکردن تێیدا ئاسانترە.

===

کەسێکی مسوڵمان لەسەر بنەمای حەڵاڵ و حەرام چوارچێوەیەکی هەیە بۆ کارکردن لەسەری لە چوارچێوەی خێزانیدا، کەسێکی دین جیاواز، یان نادینی، یان خاوەن بیرو ئایدۆلۆژیایەکی جیاواز بە جۆرێکی ترو ناوێکی تر هەمان حەڵاڵ و حەرام بەناوی ترەوە لە نێو خۆیاندا هەیانە، گەرچی لە کێبەرکێکەدا بۆ زاڵبونی خود بەسەر بەرانبەردا جیاوازیش بڵێن، بینومانە بۆ نمونە لە بەرنامەکاندا هەتا بە راستەوخۆ دژی حەرامێکی بۆ نمونە شەریعەتی ئیسلام بووە، کە هەمان پرسیارکراوە لە خودی کەسەکە کە ئایە تۆ ئەو شتەت بۆ خانەوادەی خۆت قبوڵە، وەڵامەکەی ئەوەندە قورس بووە چەندین پاساوی بۆ وەڵامە نەخێرەکەی هێناوەتەوە، تەنها بۆ ئەوەی

دەربازی بێت لە قبوڵ نەبوون، بە دیوێکی تردا تەنها قاڵە قاڵەکە دروست بووە، گەرنا هەمووی وەك یەك دەڵێ، لەبیرمە قوتابی بووم هاوڕێیەکی خۆشەویستم هەبوو دەیگوت: ئەو کەسانە کە شەڕ دەکەن سوچی هیچ لایەکیان نی یە! منیش دەمگوت چۆن؟ دەیگوت تێناگەن لەیەکتر، خاڵە هاوبەش و هاوتەرییەکان یەکجار زۆرن لە نێوان خانەوادەکاندا بەڵام تەنها خاڵە ناکۆکیەکان لەبەر چەندین مەرامی جۆربەجۆر زیاتر دەردەخرێت.

===

لەبیرمە یەکێك لە حیزبە ئیسلامیەکان رازی نەدەبوون ئەندامەکانیان سەفەری هەندەران بکەن، ئەڵبەت رازی نەبوونەکەش خەمی دین و ئەخلاق بوو، هەرچەند حیزب نابێت زۆر دابەزێت بۆ ئەو ئاستەی کە بچێتە ناو ژیانی تایبەتیەوە، بەڵام دوای ئەوەی سەفەرەکە لە دەست دەرچوو وە رێژەیەکی بەرچاوی کورد لە

ئەوروپا نیشتەجێ بوون، ئێستە بە پێچەوانەوە هەمان حیزب رازی نین ئەندامەکانیان بگەڕێنەوە کوردستان.

===

ئێمەی کورد چوون بەردەوام لە قەیراندا ژیاوین دەرفەتی ئەوەمان نەبووە بە شێوەیەکی چڕ کار لەسەر کایە کۆمەڵایەتیەکان بکەین، کە باس لە قەیرانیش دەکرێت زیاتر بیرمان لای داراییە، ناحەقیشمان نیە، چوون ئێمە بە گۆڕانکاریە یەك لە دوای یەکە سیاسیەکان بەردەوا برسی کراوین، هەربۆیە کە بەیناو بەینێکیش کە لایەنی داراییمان باش دەبێت، یان هەر لەسەر هەمان بیرۆکە بڵێم لە قەیران دەرباز دەبین دەکەوینە ناو چەندین قەیرانی ترەوە، چوون کایە کۆمەڵایەتیەکان بە شێوەیەکی دروست مامەڵەی لەگەڵ نەکراوە، مادە نەیتوانیوە ببێتە هۆکارێك کە خیزانەکان بە تەندروست بژین، لە قەیرانێك رزگار دەبین چەندین قەیرانی تری بەدوادا هاتووە، دەبینی ئێستە بە شێوەیەکی گشتی هەمووی ئاوات بۆ رابردوو دەخوازێت، خانوی قوڕو سۆبای دار بڵاو دەکرێتەوە، هەمووی هەڵدەدا پێیداو ئاواتی گەڕانەوە بۆ ئەو ساتانە

دەخوازن، لە کاتێکدا دۆخە داراییەکە لەگەڵ ئەوکاتەدا جیاوازی یەکجار زۆرە، ئەمە ئەوەمان پێ دەڵێت جانبە ئەخلاقیەکە لەنێوامان‌دا لاواز بووە، ئەڵبەت کە دەوترێت ئەخلاق بەمانا زۆر گشتی و فراوانیەکەی نەك تەنها لایەنی سێکسی، چوون ئێمە کە دەوترێت ئەخلاق لەناو ئەخلاقدا تەنها لایەنە سێکسیەکەمان لێی وەرگرتووە، هەروەك چۆن لەسەر قەیران تەنها داراییەکەیمان وەرگرتووە، بەڵام ئەخلاق دونیایەکی زۆر فراوانەو سێکس بەشێکە تێیدا نەك هەمووی.

===

ژیان لەنێو سستمێکی جێگیری سیاسیدا زۆر شت فێری مرۆڤەکان دەکات و ئۆتۆماتیکی خەڵکی پێوەی پابەند دەبێت و قبوڵی دەکات، جا ئیتر هەر سستمێك بێت، خەڵکیش رادێت لەسەری هەرچەند لەناخیشەوە باوەڕی پێی نەبێت، یان ئاسانیش نەبێت بەلایەوە، ئێمە چوون لە مێژە ئەو سستمە جێگیرەمان نەبووە، لە قاڵبدانی گشت کارەکان زیاتر خودکاریە، نمونەیەکی زۆر سادە لەسەر ئەمە بهێنمەوە کە زۆرجار باسی لێوە دەکرێت، خانەوادەیەکی کورد کە دەچێتە شوێنێکی

گەشتیاری بەلایەوە زۆر ئاساییە پاشماوەکەی نەك فڕێدەدات بەڵکو زۆر بە شپرزەیش جێی دەهێڵێت، بەڵام هەمان خانەوادە لە ئەوروپا ئەوە ناکات، چوون لە سستمی وڵاتەکەدا بووەتە ئەخلاقێکی گشتی و قبوڵکراوە، لەوە گەڕێ غەرامەی هەیە بەڵام خۆ مانای وا نی یە کە فڕێیدەیت ئیتر پۆلیسێك بە سەر سەرتەوەیەو غەرامەت بکات، چوون لە بوارە کرداریەکەدا زۆر سەختە ئەوە، مۆڕەی هاوڵاتیەك بۆ کردارێکی نا ئەخلاقی زۆر لە غەرامەکە سەخت ترە، نمونەیەکی تر لە سرەی نانەواوە بیگرە تا دەگاتە سرەی دائیرەکان لە کوردستاندا ئەخلاق زۆر کەم رەچاو دەکرێت، کە دەڵێم ئەخلاق مەبەستم سرەبڕیە، لەگەڵ ئەوەشدا خەڵکی قبوڵی دەکات بەهەر بیانویەك بێت، بەڵام لە لە ئەوروپا زۆر دەگمەنە هەتا لە سرەی دوکانێکیشدا کە شتت کڕیوە بتوانیت ئەوە بکەیت، چوون کەسەکە لێت قبوڵ ناکات، هیچیش شەرم ناکات و ئەوە ئەو کەسەیە کە سرەکەی بڕیوە دەبێت شەرمەزاری بکێشێت نەك ئەوەی کە داوای مافەکەی خۆی دەکات، کەچی لە کوردستاندا پێچەوانەیە، خۆی

دەكات بە بەیندا ئەگەر قسە بكەیت تۆ دەبێت
شەرمەزار ببیت زیاتر!

===

وڵاتانی دونیا بۆ هاوڵاتیانی خۆیان چەندین مەركەزو مونەسەسەی جیاوازیان هەیە لە هەندەراندا جگە لە سەفارەتەكانیشیان، بەڵام ئێمەی كورد وەك چۆن خێرخواز زیاتر چاوی لە هەژارەكانە، دەبێت لەم بوارەشدا زیاتر خێرخواز بە تەنگ خانەوادەكانەوە بن، تەنها مەركەزێكیش كە دەوری زۆر جدی ببینێت مزگەوت و مونەسەسە دینیەكانن، ئەڵبەت ئەوەش لاوازەو ناتوانێت خواستی خانەوادە پڕ بكاتەوە، تەنها بەشێكی بۆ دابین دەكرێت و زیاتریش ئەوانە لێی سودمەند دەبن كە روو لە مزگەوتن، بۆیە خانەوادەیەك كە پابەند نی یە بە دینەوە زیاتر موعانات دەچێژێت و خۆی بە تەنها دەبینێتەوە.

===

لە كاری وەرگێڕاندا بۆ كوردێك كە دووچاری نەخۆشی دەرونی بوو بوو بەهۆی مادە بێهۆشكەرەكانەوە، لیژنەیەكی گەورەیان پێكهێنا كە

چەندین دکتۆری تایبەت بە نەخۆشی دەرونی و مێشك و لایەنە فیزیکیە جیاوازیەکانی تێدا بوو، لەگەڵ چەندین بەشی پاراستنی کۆمەڵایەتی و تا کارمەندی جیاوازی جێگەکە، دوای مشتومڕی زۆر لەسەر کەیسی ئەم کەسە وتیان ئێمە ناتوانین کێشەی ئەم کەسە چارەسەر بکەین، دەبێت کەسێکی بۆ پەیدا بکەین کە ئیمام بێت و وەك دین قسەی بۆ بکات، وڵاتانی تر چوون خاوەن موئەسەسەن و بە بەرنامەن بۆ خەڵکی خۆیان، ئەم لایەنانەیان فەرامۆش نەکردووە، لە بەریتانیا خولی تایبەت هەیە بۆ ئەو ئیمامانەو دواتر دەتوانن بچنە شێتخانەو زیندان و زۆر جێگەی تایبەت بۆ کارکردن لەسەر ئەو کەیسانە، کەچی ئێمەی کورد ئەوەمان نەبوو، لە کاتێکدا مەلاو کەسی شارەزا لە دینیشمان زۆرە لە چاو وڵاتانی تری ئەوروپیدا، بۆیە کێشەکان زۆرجار زیاتر ئیدارین وەك لەوەی مادی بن.

===

وەك چۆن گەر بە وردی دابەزین بۆ ناو وردەکاریە خێزانیەکان لە کوردستاندا ستانداردێکی گشتی بۆ ماوەمان هەیە، لە هەندەرانیشدا زیاتر بە هەمان

شێوەیە، زۆرجار من ئەوەم گوتووە ئێمەی کورد تەنها لۆکەیشنەکەمان گۆڕیوە، لەبری ئەوەی لە سلێمانی و هەولێر هەڵەبجە بین لە سویدو نەرویج و بەریتانیان، ئەقڵیەتەکان زۆر بە دەگمەن جیاوازی هەیە، بۆ دروستکردنی جیاوازی لە بوارە جیا جیا ئەخلاقی و زانستیەکاندا پێویستمان بە زۆر دامەزراوەی کۆمەڵایەتی و زانستی و ڕێکخراوە هەیە، کاتێکیش کە گۆڕانمان بەسەردا دێت لادانی نشوزی و ئەخلاقیە! ئەڵبەت زۆر بەداخەوە.

===

گەشتمان کردووە بە ئەوروپادا لەم وڵاتەوە بۆ ئەو وڵات و بە دەیان و سەدان خانەوادەمان دیوە، کە دادەنیشیت لە ماڵیانداو دەیان دوێنیت، هەمووی وەك کوردستان لە خەمی ئەوەدایە منداڵەکە توشی لادانی سێکسی نەبێت، حەز دەکات کوڕەکەی ببێت بە دکتۆر، فاسۆلیاو برنج و گۆشتت بۆ لێ دەنێ، ئەگەر کوردی زۆر لێ بێت جێگەکە لەگەڵ زۆرینەیدا قسە ناکات، بیری زیاتر لای مادەیە، وەك چۆن جیاوازیەکان لە کوردستاندا زۆر کەمن لە خانەوادەیەکەوە بۆ

خانەوادەیەکی تر، لە هەندەرانیش هەروا کەمە، لە هەندەران دەرفەتەکە زیاترە دەکرێت رێژەکە بە شێوەیەکی یەکجار بەرچاو زیاد بوایە بەڵام لە زەمینەی واقعیدا وا نی یە، ئەویش هەم دیسان دەیگێڕمەوە بۆ نەبوونی سستمی سیاسی جێگیر کە هاندەرمان نی یە بۆ دروستبوونی جیاوازیەکان، کەسێك هەڵدەکەوێت بە بۆردێکی ئەڵمانی، دکتۆراوە کە بە هەوڵی خۆی و بەبێ یارمەتی بەدەستی هێناوە هیچ پێشوازی لێ ناکرێت و بەڵکو بە رۆحێکی پڕ خۆشەویستی و کورد دۆستیەوە دەگەڕێتەوە بۆ کوردستان، دەبینی دوای ماوەیەك بە کۆڵێك خەم و تووڕەییەکی زۆرەوە دیسان دەگەڕێتەوە بۆ ئەوروپا، ئەمانە وای کردووە چۆن خانەوادەکان لە کوردستاندا بە گشتی لە ئاستێکی سادەی ژیاندا بن، لە هەندەرانیش بە هەمان شێوە ئەو سادەییە تێنەپەڕێنن.

===

ئەم خوێندنەوە تەنها سکانێکی خێرایە، دەیان لایەنی خێزانی هەیە کە وەك چۆن پێویستی بە موئەسەساتە بەرەوپێشی ببات بە هەمان شێوە پێویستی بە توێژینەوە هەیە بۆ زیاتر وردەکار نەك نوسینێکی سادەو خێرا ڕۆشتن بەسەر ناونیشانەکاندا.

===

سەرەنجام دەگەین بەوەی ئێمە وەك چۆن سستمە سیاسیە یەك لە دوای یەکەکان ستەمیان لێکردووین خۆشمان هەر ستەمکارین لەسەر خۆمان و ناتوانین لە هەندەرانیشدا خۆمان لەو کۆتبەندیەی کە کراوە بە بەرماندا دەربهێنین، ئەوەندەی موناقەشەی سیاسی لە نێوخانەوادەکانی کوردستاندا هەیە لە ئەوروپاش هەر هەیە، لە هەندەرانەو دەیان دەرفەتی ئیش و خوێندن و جیاواز لە بەردەمیدا هەیە خۆی ئارەزوومەندانە کۆتی حیزبایەتی و ئەوەی هەتا پێی دەوترێت کۆیلایەتی لەبەری خۆی دەکات، کە بە هێمینیش و خۆییانە دەیدوێنێت باوەڕیشی پێی نی یە، میللەتێکی ئێجکار سەیرین.

===

له میانەی وتارێکی گشتیمدا وتم بەڕێزان، ئێمە هاتووینەتە ئەم وڵاتە کەسمان بە فیزەو شەرەفمەندانە نەهاتووین، بە قاچاخ و قوڕبەسەری و قەرزوقۆڵە گەشتووین و کەسوکارمان مەڕیان بۆ کردووین بە خێر تا لە بەحری ئیجە نەخنکێین، گەشتووین بە هەندەران و وەك کورد دەڵێ: بە نانی خۆمان و منەتی کەسی تێدا نی یە، دەتوانین بۆ خۆمان لێرە بژین بۆ دەبنەوە بە کۆیلەو لێرەش هەروەك کوردستان دەژین، هەر هەمان کات چەندین کەس هەستان و پەلاماریاندام، ئەگەر نەیان گرتایەن دەری کورد دەڵێ هەزار شەقیان تێهەڵدەدام تا پۆلیس دەهات.

===

دەتوانین بڵێین وەك سیما گشتیەکە جیاوازیەکان لە ئاستێکی زۆر نزمی تەنها تاکدایە نەك گشتی، وەك چۆن لە کوردستاندا پەرتەوازەیی هەیە لە هەندەرانیش بە هەمان شێوە، پێش ١٠-١٥ساڵی رابردوو بۆ پاراستنی ئەخلاقەکەش لە چوارچێوەی خێزاندا خەڵکی زیاتر چاوی لە کوردستان بوو، ئێستە دۆخێکی وا لە

کوردستاندا دروست بووە ئەو پارێزگاریە لە سایەی دەستەڵات و کەناڵەکانیانەوە ئەورووپا باشترە تا کوردستان، منداڵ دەبینی جگەرە دەکێشێ و مەشروب دەخواتەوەو لە نێرگەلەخانەکاندا لایقی کردووەتەوە، لە کاتێکدا لە تەمەنێکدایە کە دەبێت بخوێنێت و فێربێت! بەڵام هەمان تەمەنی منداڵ هەرگیز نە پاکەتێکی پێ دەفرۆشرێت و نە بۆی هەیە مەشروب بکڕێت نە بەبێ باج دەتوانێت بچێتە ئەو شوێنە گشتیانە لە هەندەران.

چ رۆژگارێکە لە هەرکوێ بین هەر غەریبین

===

جۆرەکانی رەزیلی!

چوون مادیانە پەروەردەکراوین یان بە دیوێکی تردا زیاتر لە قەیرانی دارایدا ژیاوین هەڵسەنگاندنەکانیشمان بۆ ژیان و دەوروبەر زیاتر مادیە وەك لەوەی مرۆڤانە بێت.

کەسێك دەوڵەمەند بێت و نەبەخشێت هەردەم لۆمە دەکرێت لەوەی رەزیلە، کەسێك هەیبێت و بە چاکی نەیخوات و سەرفی نەکات هەردەم لۆمە دەکرێت، لە

کاتێکدا مەرجیش نی یە ئێمە ڕاست بین، لەوانەیە کابرا بە نهێنی ببەخشێت، لەوانەیە کابرا نەخۆشینێکی هەبێت یان حەزی جیاوازبێت، یان ئەوە کەی کاری ئێمەیە ئەسڵەن سەرقاڵی تایبەتیەکانی یەکتربین.

خاوەنی زۆر زانست و ئەزموونی جوانین کەچی ڕەزیلی تێدا دەکەین و نایبەخشین.

لە کاتێکدا ئێمە خۆشمان زۆر دەوڵەمەندین و نابەخشین، تۆ سەیر بکە خوای گەورە دەم و لیوو ٣٢ ددانی پێ بەخشیویت، دەتوانیت ڕۆژانە بە جوڵانی لێوەکان و دەرخستنی ددانت زۆر لە بەهای مادە زیاتری پێ ببەخشی، کەچی ئێمە خۆمان مۆن دەکەین و لە جێگەیەکدا کە پێویستە بیکەینەوە دایدەخەین و لە جێگەیەکدا پێویستە دایخەین دەیکەینەوە، بگرە نەك دان قوڕگیشمان لەگەڵی دەردەکەوێت، ئای چەند ڕەزیلیە ئەم پێدراوە خواییە کە بەم شێوە بەکاری دەهێنین.

گشت ئەندامەکانی ترمان دەتوانین زۆر شتی جوانی پێ ببەخشین کەچی ڕەزیلی تێدا دەکەین، دەتوانین پەنجەکانمان بخەینە سەر کیبۆردو شاشەی موبایلەکان

و جوانترین وشەی پێ ببەخشین، کەچی رەزیلی تێدا دەکەین و لەبری بەهای پڕجوان و مرۆیی رق و قیت و پۆخڵەواتی وای پێ دەکەین کە بیخەیتە سەر هەر عەرەبانەیەك تایەکانی دەتەقێنێت و هیچ خاوەن عەمبارێك رازی نابێت لە عەمبارەکانیدا عەمباری بکەین، چەند رەزیلین کە دەمانتوانی پێچەوانەکەی بکەین.

هەیە خاوەن بازو عەزەڵاتێکی گەورەیەو دەتوانێت رێگری لە ستەم پێ بکات و بازوەکەی زۆرترین بەخشندەیی پێ بکات، کەچی سەیردەکەیت هێزەکەی هەمووی بە ئاسنێك دەبەخشێت کە بێگیانەو هیچ منەتیشی پێی نی یە، نەك هەر ئەوە دەبێت ئاسنەکە بە پارەیەکی زۆریش بکڕێت، یان هەیە خراپتر هێزەکەی بۆ ستەم و بەرگری لە ئازادی دەبەخشێت! چەند پڕ بەهاتر دەبوو گەر ئەو هێزە لە جێگەی تردا بەکار بهێنایە.

هەر ئەندامێك لەو ئەندامانەی کە هەمانە گەر رەزیلی تێدا نەکەین دەتوانین مرۆڤایەتی پێ جوانتر بکەین، کە

ڕەزیلی لە بەکار هێنانی ئەو ئەندامانە دەکەین ڕژدیەکەی چەند پێچەوانەیە، دڵ لەبری خۆشەویستی بیکەیت بە جێگەی حقدو قین و حەسەدو ئەوانە، چ ئەنجامێکی دەبێت، دەستمان بشکێ لەبری ئەوەی چاکەی پێ بنوسین و هەمان پیتەکانە دەتوانین جوانتر بینەخشێنین کەچی سەرەنجامی ڕەزیلی شتگەلێك دەنوسین گەر کیبۆرد یان شاشەکە لێمان تێدەگەی هەرگیز رازی نەدەبوو ئەو وشە گەلەی پێ بنوسین، نابینی زۆرجار ئامێرەکانیش بوونەتە قوربانی ئەو ڕەزیلیە، دەیدات بە زەویدا کە نامەیەکی نا شایستەی بۆ هاتووە، بۆکسی لێ دەدات پەیامێکی ناشرینی بینیوە، کە پێی دەبەخشرێت منداڵەکانیش دەمیان دەلکێنن بە شاشەکەوەو زۆر کەسی لە ڕێگەوە ماچ دەکەن، ئای ئێمە چەند ڕەزیلین نە دەستمان هیچی تیایە نە دڵمان. غەریبی زیاتر جۆرەکانی ڕەزیلیمان پێ دەناسێنێت

===

زۆر کۆمەڵگەیەکی گوناحین لە هەموولایەکەوە تێکشکێرنراوین، لەبری ئەوەی برینەکانی یەکتر

تیمارکەین، ئێمەش دێین و دیسان ستەم لەیەك دەکەین و برینەکان قوڵتر دەکەینەوە، هەیە هەڵدەستێك بە کارێکی خێر، لە ژێر ناوی خێرەکەدا گەر کەسێك خێری پێ نەکات ئەم شەڕی پێ دەکات، ها سەیرکە ئەم کەسە خێرخوازە بوو بە کەسێکی شەڕانی، لە کاتێکدا کایە کۆمەڵایەتیەکان پێویستی بە زۆر جۆری کارکردن هەیە، هەوڵی کەس کەم نی یە بۆ چارەی تیمارەکان، دکتۆرێك بەو پەڕی پسپۆڕیەوە نەخۆش لە ژێردەستیدا بە هەڵە گیان لە دەست دەدات و لەناو دەچێت، کەچی لەسەرە ڕێگەیەکدا کەسێکی ئاسایی نەخۆشێك دەگەیەنەتێتە نەخۆشخانەو رزگاری دەکات، هیچکام لە مرۆڤەکان بەهای ئەوەندە کەم نی یە کە کارەکانی جێگە نەگرێت.

دڵی مرۆڤەکان چەند گرنگە لەم نێوەندەدا پارێزگاری لێ بکرێت، کابرا لە ئەوروپایە حەقێکی زۆری پێدراوە کە لە وڵاتی خۆیدا هەرگیز دەستی نەدەکەوت، لەولاوە دەیدوێنی دڵی دونیایەك غەم و تورەیی تیایە.

ئیسلام چەند بە جوانی تەرکیزی خستووەتە سەر دڵ، ئێمەش کە هێمای دڵ دروست دەکەیت دەبێت ئیلا

تیرێکی پیا چەقێنین، خۆشەویستیەکەشمان بە تیرەوە، ئەی هاوار خودایە چ بوونەوەرێکین و کەی لە حەقیقەتی خۆمان تێدەگەین!.

===

ئیسلام وەك ئەنتی ڤایرۆس وایە، دەتوانیت بەبێ ئیسلام بژیت و ژیان بەڕێ بکەیت، بەڵام کاتێك قورئانت ئینستۆڵ کردە ناو دڵت و سکانێکی تەواوی خۆت پێ کرد ئەوسا لە جێگەی وادا لە جەستەتدا هەڵە دەدۆزیتەوە هەرگیز بەبیرتا نەهاتووە ئەو جێگە هیچ کێشەیەکی هەبوو بێت، ئیسلام پەیامکی پڕاو پڕ مرۆڤانەیە ئەوە ئێمەن مرۆڤایەتیمان کامڵ نی یەو هەرکەسەو شەڕی دەرونی خۆی بە بەرانبەر دەفرۆشێت، لە ئەنجامدا هەم خۆمان و هەمیش پەیامەکە لەکەدار دەکەین.

ئیسلام چەند جوان پەروەردەمان دەکات، پێمان دەڵێ باش گۆبە یان بێ دەنگ بە!

من كان (**يؤمن بالله واليوم الآخر، فليقل خيرًا أو ليصمت) متفق عليه**

===

بيرنەکردنەوەو هەڵەشەیی کورد، پێش چەند ساڵێك لە گەڵ چەند کوردێکدا دانیشتین و کەوتینە قسەکردن لە بەریتانیا، دانەیەکیان هات بەسەرو گوێلاکی بەریتانیادا، وتی هەر وڵات نی یەو نەمزانی وایەو زۆر خراپە، بە کورتیەکەی پەڕی بە بەریتانیاوە نەهێشت و بەپێی پێناسەکەی ئەو بەریتانیا بوو بە بیابانێکی وشك و بزرگ و بێ ئاو و بێ کەڵك و مەترسیدار، وتم ئاخۆ ئەم کابرا چەند مەعاناتی بەسەرهاتبێت وا بەم شێوەیە رەشبین بووە، وتم کاکە برا گیان تۆ چەندێکە لە بەریتانیایی و چیت بەسەرهاتووە، وتی واللە ئەوە چەند رۆژێکە گەشتووم! وتم دەی قوربان گیان تۆ هەولێری دەرێ کوێڕا ئەم هەموو تەحلیلەت کرد خۆ هێشتا هیچت نەدیوە!

ئەوەی تەنها جانبی مادی ئەوروپا دەبینێت و بە هەڵپەوە بۆ ئەو لایەنە دەچێت کەمی نەبێت زۆرینەی سەری لە بەدبەختیەوە دەردەچێت.

خوای گەورە مرۆڤی دروست کردووە، رۆژ بە رۆژ گەشە دەکات، دوای دوو ساڵ کە یەکەم وشە دەڵێ بابە یان دایە، لە خۆشیدا دایەو بابەکەی وەختە پەڕ دەرکەن، تا دانەکانی دەردێت چەندیش شەونخونی دەچێژن، بەو شێوەیە وردە وردە گەورە دەبێت و کوردیش جوانی وتووە لە پڕێك نابیتە کوڕێك.

زۆر دەبینین بە رووکەش لە پڕ دەبێت بە کوڕێك، بەڵام هەم دیسان لە پڕێك نەك کوڕیەتی بەڵکو مرۆڤ بوونیشی لە دەست دەدات، لە ناکاوێکدا فلان کەس ٣٠٠ دەفتەر قەرزدار بوو! ئاخر قوڕ وەبانی سەرم تۆ ئەگەر دینیش پەیڕەو ناکەیت دونیا پەیڕەو بکە، کوردەواری مەگەر نەیگوتووە بە گوێرەی بەڕەی خۆت پێت راکێشە.

===

زۆر کەس دونیای وەهمی بۆ خۆی دروست کردووەو دەیەوێت ژیان وەك یانسیبێك بەجارێك ملیۆنێکی بۆ

دەربچێت، ئاخر کاکە راستە کەسی وا هەیە ملیۆنێکی بۆ دەرچووە، بەلام لەولاوە ملیۆنێ کەس بەد بەخت بووە، هەنگاوەکانت بە حەڵاڵی هەڵگرە، چاوت لە بەرەکەتی خوای گەورەبێت نەك زۆری ژمارە.

===

پێغەمبەر درودی خوای لەسەر بێت لە مەککەدا ئەوەندە متمانەی خەڵکی هەبوو هەتا وەك بانکی ئەمڕۆ سەروەتەکەیان دەبردوو دەیانخستە لای بۆ ئەوەی پارێزراو بێت، ئەویش ئەوەندە جێگەی متمانە بوو هەتا کە کۆچیشی کرد بۆ مەدینە، رێگە چارەی دانا بۆ گەڕانەوەی پارەکان بۆ خاوەنەکانیان، لەگەڵ ئەوەدا ئەوان پلانی تیرۆری پێغەمبەریان دانابوو، پێغەمبەر درودی خوای لەسەر بێت تەماحی لە سەروەتەکەی ئەواندا نەبوو، بەها رۆحیەکان هەرگیز بە پارە بەراورد ناکرێت، پارە ئالەی دونیاییەو دەبێت لە پێناو رۆحدا سەرفی بکەیت، نەك رۆحت بکەت بە قوربانی مادە، قورئان چەند جوان فێرمان دەکات و دەفەرموێت : **(وَأَنفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ ۛ وَأَحْسِنُوا ۛ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ)** البقرة ١٩٥ لە

پێناوی خوای گەورەدا ببەخشە، وە بە دەستی خۆت خۆت مەخەرە مەترسیەوە، بێگومان خوای گەورە چاکەکارانی خۆش دەوێت.

===

مەوعیدێك دابنێ، با کاتەکەی زۆر گونجاو بێت، جێگەکەش شایستە بێت، هەوڵ بدە تەواو هێمن بێت، زۆر زۆر بەچاکی خۆتی بۆ ئامادە بکە، کاتەکەیت لەبیر نەچێ و پابەندی بیت، بڕیار بدە ئەو دانیشتە زۆر چارەنووس ساز بێت، تەلەفۆنەکەت بکوژێنەوە کەوەختەکەی هات، کەسێکی زۆر زۆر گرنگەو دەتوانێت ژیانت بە تەواوی بگۆڕێت، ئەو کەسەش خودی خۆتی، رێك خۆت! بۆیە گرنگی پێ بدە، رێزی بگرە، بیفرۆشە بەخوا، چوون تاکە کەسە کە کەس ناتوانێت مزایدەی بەسەردا بکات و زیاتر لە نرخی ئەوت پێ بدات، نرخەکەشی بینینی خۆی و بەهەشتە! تێگەشتی تۆ چەند بە قیمەتی؟ مافی بینینی خوای گەورەت پێ دەدرێت نەك سەرۆکێکی دونیایی، مافی خاوەندارێتی بەهەشتت پێ دەدرێت نەك مانەوەیەکی کاتی لە باڵەخانەی سەرۆکایەتی!

===

من نالێم پارەی سەفەرەکانتان بدەن بە هەژار چوون سەفەر پێویستیەکی ژیانە، نالێم پارەی حەج و عومرە بدەن بە هەژار چوون پێوستیەکی دین ە، پارەی جگەرەو مەشروبەکان بدەن بە هەژارەکان، هەم خۆتان رزگارتان دەبێت لە دەردی نەخۆشی و هەمیش هەژارەکان رزگاریان دەبێت لە دەردی هەژاری

===

چ مامەڵەیەکی خۆشە، خۆی پێی بەخشیویت بە بەلاش کەچی زۆر بە گران لێت دەکڕێتەوە...

قورئان چەند مژدەی خۆشی تیایە...

ئەو هەستانە بەهیچ پێناسە ناکرێت کە دەگەیت بەو ئایەتانەو لە رۆحەکەی تێدەگەیت...

ئێمە لەگەڵ یەکتر مامەڵەمان دروست نیە چ جای بگات بە ئێوە خودایە، نەفسێك بە تاوان پیسکرابێت کەی هی فرۆشتە!

سا بۆخۆت قبوڵمان کە خودایە...

===

هەمووومان چیرۆکی ئەو ٣ کەسەمان بیستووە کە لە ئەشکەوتەکەدا گیر دەخۆن و دەستیان لە خەڵك دەبڕێت، ئەوسا دەستیان بۆ ئاسمان بەرز دەکەنەوە، هەریەکەو چاکەیەکی خۆی بۆ خوای گەورە دەڵێ، خوای گەورەش دەرویان لێ دەکاتەوە.

ئەمڕۆ ئێمە چاکەی وامان نی یە لای خوای گەورە باسی بکەین، بۆیە وا گیرمان خواردووە.

لەپەڕەیەکی تازە لەگەڵ خوای گەورەدا هەڵ بدەرەوە، مەهێڵە منداڵ و مەزم شتی خراپی تێدا بنوسێت و بەرگەکەی بدڕێنن.

===

بەردەوام تەسفیە حسابی خۆت لەگەڵ خوای گەورەدا بکە، چوون مردن لە ساتێکدا دێت تۆ چاوەڕوانیت نەکردووە، دواتر هێشتا زوو بوو ناخوات.

کۆتایی؛-

ژیان پڕیەتی لە وانە، رۆژێك بەرزو رۆژێك نزم، رۆژێك هەژاری و رۆژێك دەوڵەمەندی، رۆژێك دەستەڵات و رۆژێك بێ دەستەڵات، رێك لە فلیمەکان دەچێت و ئێمەش ئەکتەرەکان، کە سەیری فلیمەکان دەکەین، رقمان لەو ئەکتەرانە دەبێتەوە کە دەوری خراپ دەبینن، لە کاتێکدا سوریش دەزانین فلیمە، کەچی خۆمان لە فلیمە راستیەکەداین و دەوری خراپ بەخۆمان دەدەین، گرنگ نی یە چ دەورێك دەبینین لەم فلیمەدا، هەژاری یان دەوڵەمەند، دەستەڵاتداری یان بێ دەستەڵات، گرنگ نی یە بینەر چ بڕیارێکت لەسەر دەدات، گرنگ ئەوەیە ئەو چوارچێوەیە نەبەزێنیت کە خوای گەورە بۆی داناویت، چوون دواتر ئەو بڕیار

لەسەر سەرکەوتوویت دەدات، بەڵێ تەنها ئەو، تەنها و

تەنها ئەو، ئەو دەڵێم ئەو الله .

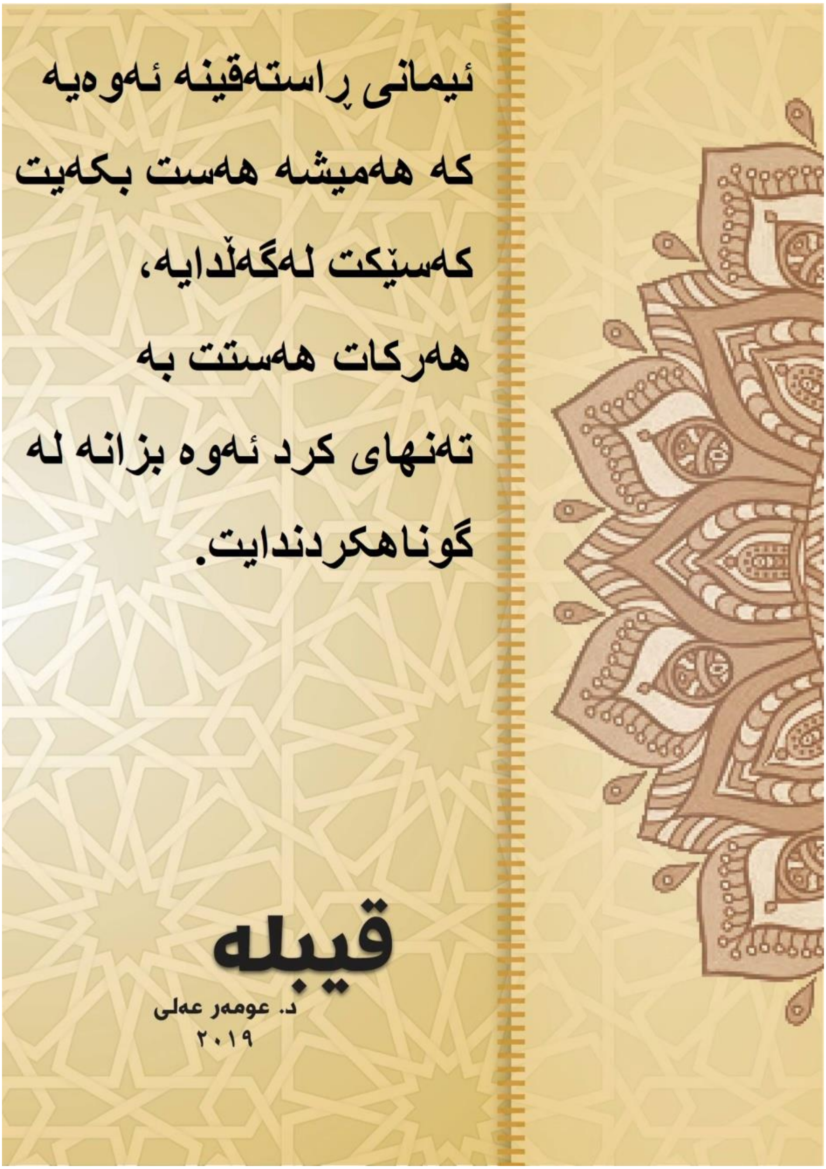
ئیمانی ڕاستەقینە ئەوەیە
کە هەمیشە هەست بکەیت
کەسێکت لەگەڵدایە،
هەرکات هەستت بە
تەنهای کرد ئەوە بزانە لە
گوناهکردندایت.
قیبلە
د. عومەر عەلی
٢٠١٩